

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Myślibórz na lata 2026-2036

Wersja skierowana do konsultacji społecznych

Myślibórz 2026

Opracowanie:

Urząd Miejski w Myśliborzu
ul. Rynek im. Jana Pawła II 1
74-300 Myślibórz

PROJEKTY MIEJSKIE
 pomagamy miastom mądrze się rozwijać

Projekty Miejskie

www.projektymiejskie.pl

Dziękujemy wszystkim osobom oraz podmiotom zaangażowanym w proces powstania tego dokumentu.

Materiał fotograficzny przedstawiony w opracowaniu stanowi opracowanie własne autorów z wyłączeniem wskazania odrębnego źródła fotografii.

Wprowadzenie	5
1. ZASADY PRAC NAD PROGRAMEM	7
1.1. Logika prac nad programem.....	7
1.2. Ocena dotychczasowych efektów procesu rewitalizacji	8
1.3. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i interesariuszy rewitalizacji na etapie prac nad programem	9
2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	11
2.1. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji	11
2.2. Diagnoza zjawisk społecznych	14
2.3. Diagnoza zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych	20
2.4. Diagnoza zjawisk gospodarczych	24
2.5. Diagnoza zjawisk środowiskowych	26
2.6. Diagnoza zjawisk technicznych	30
2.7. Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych.	33
3. SPOSÓB REALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY	36
3.1. Strategia Rozwoju Gminy Myślibórz na lata 2023-2030	36
3.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz na lata 2023-2030..	37
3.3. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Myślibórz na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026	38
3.4. Program Wspierania Rodziny w Gminie Myślibórz na lata 2024-2026 „Myśliborska Rodzina w Centrum”	38
3.5. Program współpracy Gminy Myślibórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2024-2026	39
3.6. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Myślibórz na lata 2024-2028	39
4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REWITALIZACJI	41
5. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK	42
5.1 Cele rewitalizacji	42
5.2 Kierunki działań	42
6. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	46
6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	46
6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	73

7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	78
8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PROGRAMU	80
8.1. Ramy finansowe realizacji Programu	80
8.2. Potencjalne źródła finansowania programu	80
8.2.1. Środki europejskie	81
8.2.2. Inne potencjalne zewnętrzne źródła finansowania	83
9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM.....	87
9.1. Opis struktury i kosztów zarządzania realizacją GPR	87
9.2. Ramowy harmonogram realizacji GPR.....	89
10. SPOSÓB ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI	91
10.1. Współpraca ze stroną społeczną i otoczeniem gospodarczym	91
10.2. Komitet Rewitalizacji	92
11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU	93
11.1. Monitorowanie postępów realizacji programu	93
11.2. Ocena aktualności i stopnia realizacji programu	97
12. ZMIANY ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM PROGRAMU	99
12.1. Zmiany w uchwałach dotyczących polityki mieszkaniowej gminy	99
12.2. Specjalna Strefa Rewitalizacji	99
13. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	100
13.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy	100
13.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	100
13.3. Miejscowy Plan Rewitalizacji	100
SPIS TABEL.....	101
SPIS RYCIN	102
SPIS WYKRESÓW	103
SPIS FOTOGRAFII	104
ZAŁĄCZNIKI.....	105

Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036 (dalej jako GPR lub *Program*) jest dokumentem opracowanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹, a także będącym strategią terytorialną (strategią IIT), zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym 2021/1060 oraz z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027². Dokument ten jest także zgodny z treścią „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”³ wydanych przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

W art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, rewitalizację zdefiniowano jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Proces rewitalizacji ma w pierwszej kolejności charakter społeczny, a jego celem jest poprawa jakości życia i aktywna pomoc w rozwiązaniu problemów mieszkańców żyjących w tych częściach gmin, które z różnych powodów znajdują się w trudnym położeniu. Jak wynika z ustawy o rewitalizacji i inaczej niż w przypadku innych dokumentów strategicznych obowiązujących w Myśliborzu, postanowienia GPR koncentrują się na wybranym fragmencie gminy (obszarze rewitalizacji), co ma na celu maksymalnie efektywne wykorzystanie zasobów i środków finansowych miejskich instytucji i ich partnerów.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036 to kierunkowy i ramowy dokument, który ma na celu integrować realizację przedsięwzięć o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, funkcjonalno-przestrzennym oraz technicznym. Określenie celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzedzone zostało opracowaniem szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji, uwzględniającej analizę jego problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych. W celach GPR i sposobie jego realizacji uwzględniono podejście zintegrowane, a w dokumencie zdefiniowano również listę przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów). Wskazano także sposób zarządzania procesem rewitalizacji w gminie.

¹ T.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 278.

² Dz. U. z 2025 r., poz. 1733 ze zm..

³ Zasady z dnia 24 sierpnia 2023 roku zatwierdzone przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej.

Podczas prac nad *Programem* położono nacisk na zaangażowanie interesariuszy procesu rewitalizacji. Uwzględniono w związku z tym potrzebę zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. W toku organizacji procesu konsultacji społecznych uwzględniono tym samym treść „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”.

W latach poprzedzających opracowanie *Programu* w Gminie Myślibórz wdrażano *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2017-2023* przyjęty w drodze uchwały nr XL/356/2017 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 28 listopada 2017 r. Do najważniejszych dotychczasowych zrealizowanych przedsięwzięć wpisujących się w cele procesu rewitalizacji w Myśliborzu należą np. projekty „Modernizacja oraz zmiana funkcji budynku przy ul. Ratuszowej 12 z przeznaczeniem na funkcje publiczne”, „Odtworzenie walorów historycznych murów obronnych poprzez poprawę stanu technicznego zabytku” czy projekty związane z modernizacją komunalnego zasobu mieszkaniowego Gminy Myślibórz. Doświadczenia z planowania i wdrażania tych oraz innych działań realizowanych przez Gminę Myślibórz oraz jej partnerów stanowiły istotny zasób przy pracach nad GPR.

1. ZASADY PRAC NAD PROGRAMEM

1.1. Logika prac nad programem

Podstawą do rozpoczęcia prac nad *Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036* była uchwała nr XIX/149/2026 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz. Wcześniej, w dniu 29 stycznia 2026 r. Rada Miejska w Myśliborzu podjęła uchwałę nr XIX/148/2026 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz⁴.

Treść GPR jest zgodna z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W myśl zapisów tej ustawy należy uznać, że obszarem rewitalizacji jest obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, takich jak ubóstwo, bezrobocie czy też liczba osób ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowo, na obszarze rewitalizacji występują deficyty w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Jest to także obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego, zajmujący nie więcej niż 20% powierzchni gminy, a także zamieszkiwany przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Obszar rewitalizacji w Myśliborzu zajmuje niewiele ponad 0,3% powierzchni całkowitej i jest zamieszkały przez 29,11% wszystkich mieszkańców gminy. Wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji poprzedzone zostało opracowaniem kompleksowej diagnozy, w której wykorzystano obiektywne i weryfikowalne wskaźniki, umożliwiające analizę negatywnych zjawisk na terenie gminy⁵. Wskaźniki te dotyczyły np. poziomu ubóstwa i bezrobocia, liczby osób ze szczególnymi potrzebami czy też liczby przedsiębiorstw. Przy pracach nad *Programem* przyjęto zatem założenie, że osiągnięcie celów procesu rewitalizacji będzie możliwe tylko w przypadku zaplanowania i realizacji zestawu różnorodnych przedsięwzięć o charakterze społecznym, jak i infrastrukturalnym.

W toku prac nad GPR wykorzystano różnorodne metody i podejścia do gromadzenia i analizy informacji, które przełożyły się następnie na konkretne zapisy dokumentu.

Programowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych powiązано z wytycznymi na szczeblach regionalnym, krajowym i unijnym. GPR spełnia tym samym wymagania wynikające zarówno

⁴Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego, poz. 657.

⁵ Proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz został szczegółowo opisany w dokumencie pn. „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz”, dostępnym pod adresem: https://mysliborz.pl/aktualnosc-2598-konsultacje_spoleczne_w_sprawie.html

z ustawy o rewitalizacji, jak i „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”. GPR stanowi jednocześnie strategię IIT w myśl ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, a także spełnia wymogi *Zasad weryfikacji programów rewitalizacji i prowadzenia wykazu programów rewitalizacji gmin województwa zachodniopomorskiego*.

1.2. Ocena dotychczasowych efektów procesu rewitalizacji

W Gminie Myślibórz w minionych latach prowadzone były różnorodne działania mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców na tych obszarach gminy, które znajdują się w relatywnie najgorszej sytuacji. Do tej pory w mieście obowiązywał dokument ukierunkowujący szeroko pojęte działania rewitalizacyjne, chociaż był opracowany nie na podstawie ustawy o rewitalizacji, lecz na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Był to *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2017-2023*, przyjęty w drodze uchwały nr XL/356/2017 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 28 listopada 2017 r. (dalej: LPR). Przeszedł on obowiązywać dnia 31 grudnia 2023 r., na podstawie art. 52 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Ta ciągłość programowa stanowi istotny potencjał w toku prac nad *Programem*. Dotychczasowe doświadczenia są punktem odniesienia przy planowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych na kolejną dekadę.

Zawarte w LPR projekty rewitalizacyjne skupiały się przede wszystkim na trzech sferach: społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Do końca 2023 r. zrealizowano lub rozpoczęto realizację kilkunastu przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w LPR. Zrealizowano takie projekty jak: „Modernizacja oraz zmiana funkcji budynku przy ul. Ratuszowej 12 z przeznaczeniem na funkcje publiczne”, „Poprawa jakości infrastruktury Rynku oraz wykorzystanie obszaru do celów społecznych”, „Odtworzenie walorów historycznych murów obronnych poprzez poprawę stanu technicznego zabytku” czy projekty związane z modernizacją komunalnego zasobu mieszkaniowego Gminy Myślibórz. Przyniosły one oczekiwane korzyści dla obszaru rewitalizacji. Część projektów jest realizowana etapami. Projekty, których nie udało się zrealizować do 2023 r., będą kontynuowane w kolejnych latach i stanowią podstawę do dalszych prac nad *Programem*.

Dotychczasowe wieloletnie doświadczenia Gminy Myślibórz związane z różnorodnymi działaniami rewitalizacyjnymi nie tylko oznaczają, że prace nad *Gminnym Programem*

Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036 nie rozpoczynają się w próżni, ale pozwalają także na kontynuowanie i rozwijanie wspomnianych działań w ambitnym duchu tzw. „rewitalizacji 2.0”, akcentującym kompleksowość, włączenie społeczne i partycypację.

1.3. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i interesariuszy rewitalizacji na etapie prac nad programem

W procesie prac nad GPR i na poprzedzającym go etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji podejmowano aktywności w celu zapewnienia udziału partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących środowiska pozarządowe, w tym podmiotów działających w obszarze społeczeństwa obywatelskiego, ochrony środowiska, włączenia społecznego, praw podstawowych, osób z niepełnosprawnościami czy równości płci i niedyskryminacji. Podmioty te są w dalszej części Programu określane jako „interesariusze rewitalizacji” lub „partnerzy społeczno-gospodarczy”.

Od początku prac nad *Programem* interesariusze procesu rewitalizacji byli informowani o przebiegu konsultacji społecznych oraz o możliwościach udziału w wydarzeniach partycypacyjnych. Do najważniejszych środków i platform komunikacji należały:

- strona internetowa Urzędu Miejskiego w Myśliborzu www.mysliborz.pl, wraz z dedykowaną rewitalizacji zakładką pn. „Gminny Program Rewitalizacji”,
- prasa o zasięgu ponadlokalnym (Kurier Szczeciński),
- plakaty informujące o procesie rewitalizacji, rozmieszczane na terenie Gminy Myślibórz.

W ramach prac nad GPR i poprzedzających je działań, związanych z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zorganizowano różnorodne spotkania z interesariuszami. Wymienić należy przede wszystkim w ramach prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

- zebranie mieszkańców gminy w formule prezentacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z dyskusją nt. wyznaczenia obszaru rewitalizacji (13 stycznia 2026 r.);
- zbieranie uwag, zarówno drogą elektroniczną, jak i w formie tradycyjnej;
- dyżur konsultacyjny w Urzędzie Miejskim w Myśliborzu (14 stycznia 2026 r.).

Na potrzeby pogłębienia prac diagnostycznych dotyczących obszaru rewitalizacji w marcu 2026 r. została uruchomiona ankieta dla mieszkańców dotycząca potencjałów, problemów i potrzeb na

obszarze rewitalizacji. W trosce o zapewnienie dostępności zapewniono możliwość wypełnienia ankiety zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej. Ankiety wypełniło 126 osób.

W dniach 15.04.-20.05.2026 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036 oraz projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Myślibórz. Konsultacje społeczne zostały prowadzone w następujących formach:

- a) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą poczty elektronicznej poprzez wypełnienie formularzy zamieszczonych na stronie internetowej www.mysliborz.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Myśliborzu, w pokoju nr 301 Urzędu Miejskiego w Myśliborzu, w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miejskiego w Myśliborzu;
- b) spotkania z mieszkańcami połączone z prezentacją głównych treści projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036” (pierwsza część wydarzenia) oraz prezentacją projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Myślibórz (druga część wydarzenia): w dniu 23 kwietnia 2026 r. o godz. 16:00 w Urzędzie Miejskim w Myśliborzu.
- c) Zbierania uwag ustnych w dniu 24 kwietnia 2026 r. w czasie dyżuru konsultacyjnego w Urzędzie Miejskim w Myśliborzu (ul. Rynek im Jana Pawła II 1) w godzinach pracy Urzędu.

2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

2.1. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji

Granice obszaru rewitalizacji zostały określone uchwałą nr XIX/148/2026 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz. Obszar ten w całości znajduje się w mieście Myślibórz, zajmuje 0,3% powierzchni całkowitej i jest zamieszkały przez ponad 29% wszystkich mieszkańców gminy (tabela 1).

Tabela 1. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle Gminy Myślibórz (2024)

	Obszar rewitalizacji	Gmina Myślibórz	Udział na tle gminy
Liczba mieszkańców	5 151	17 694	29,11%
Powierzchnia [km²]	1,00	328,8	0,3%

Źródło: Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz

Obszar rewitalizacji od zachodu ogranicza ulica Szarych Szeregów i brzeg południowego krańca Jeziora Myśliborskiego, od południa – ulice 1 Maja, Kaszubska, Torowa, od wschodu – ulica Gdańska, od północy – ulica Łużycka. Obszar rewitalizacji obejmuje zatem centralny, historyczny fragment miasta z Rynkiem i jego bezpośrednim sąsiedztwem, przyległe tereny mieszkalne, a także obiekty rekreacyjne i usługowe, będące kluczem do rozwoju społecznego, kulturowego i gospodarczego miasta.

Głównym punktem obszaru rewitalizacji w Myśliborzu jest Rynek, przy którym znajduje się szereg ważnych dla gminy budynków. Jest to przestrzeń o dużym znaczeniu historycznym, obejmująca m.in. zabytkowy Ratusz, który również obecnie jest siedzibą władz gminy. Obiekt wzniesiony w drugiej połowie XVIII wieku jest jednym z najważniejszych zabytków miasta. Ponadto w Rynku znajdują się kamienice śródmiejskie o funkcji usługowo-mieszkaniowej z parterami handlowymi i mieszkaniami usytuowanymi powyżej. W niedalekim sąsiedztwie znajduje się kościół pw. św. Jana Chrzciciela, którego historia sięga XIII wieku. Poza tym na terenie objętym rewitalizacją dominuje zabudowa śródmiejska.

W obszarze rewitalizacji w Myśliborzu mieszczą się również instytucje kultury i edukacji, takie jak Myśliborski Ośrodek Kultury, Muzeum Pojezierza Myśliborskiego, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna czy dwa zespoły szkół, które pełnią istotną funkcję integracyjną i animacyjną w życiu lokalnej społeczności. Ważnym punktem spotkań i rekreacji mieszkańców jest kompleks sportowy, mieszczący się w południowo-wschodniej części obszaru rewitalizacji, a także

kąpielisko miejskie przy Jeziorze Myśliborskim. Na obszarze rewitalizacji działają także organizacje pozarządowe, np. Międzyszkolny Klub Sportowy Szkuner, MKS Osadnik, Myśliborskie Towarzystwo Wędkarskie czy Stowarzyszenie Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń”.

Obszar rewitalizacji w Gminie Myślibórz identyfikuje obszary wymagające dalszych działań w sferze społecznej. Oznacza to, że problemy w zakresie ubóstwa, bezrobocia, bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym są dostrzegalne na obszarze rewitalizacji bardziej niż w pozostałych częściach gminy. Sytuacja na obszarze rewitalizacji w zakresie problemów z sytuacją demograficzną, ubóstwem i bezrobociem jest zróżnicowana. Wskazuje to, że planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne wymagają uwzględnienia specyfiki lokalnych społeczności i wspólnot sąsiedzkich. Szczegółowa, pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji wskazuje też na potrzebę realizacji powiązanych ze sobą działań w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Mieszkańcy zwracają uwagę m.in. na potrzeby w zakresie poprawy infrastruktury, konieczność poprawy stanu zagospodarowania kwartałów mieszkalnych, likwidacji barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz wzmocnienia więzi społecznych, co w istotnym stopniu korzystnie wpłynie na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, a pośrednio również całej gminy.

2.2. Diagnoza zjawisk społecznych

Obszar rewitalizacji Gminy Myślibórz charakteryzuje się występowaniem zjawisk wymagających wsparcia oraz obserwowanymi trendami w sferze społecznej. Dostrzegalnych jest także wiele istotnych potencjałów, które mogą stanowić fundament do planowania i wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych na tym obszarze.

Kluczowym parametrem odnoszącym się do sytuacji społecznej na obszarze rewitalizacji jest liczba mieszkańców oraz zachodzące zmiany demograficzne. Na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz analizowano dane demograficzne z lat 2016-2024. W tym okresie liczba mieszkańców Gminy zmniejszyła się o 10%, podczas gdy na obszarze rewitalizacji spadek ten wyniósł 15%. Na taki stan rzeczy składają się rozmaite przyczyny. Jedną z nich może być ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku w Myśliborzu odnotowano dwukrotnie więcej zgonów niż urodzeń. Drugim czynnikiem wpływającym na spadek liczby mieszkańców na obszarze rewitalizacji jest emigracja poza granice miasta i gminy Myślibórz. Sprzyja temu względna bliskość większych ośrodków miejskich, oferujących szersze możliwości edukacyjne, zawodowe czy kulturalne (Szczecin, Gorzów Wielkopolski), jak również relatywnie niewielka odległość od granicy polsko-niemieckiej.

Na obszarze rewitalizacji w Gminie Myślibórz zauważalna jest koncentracja uwarunkowań społecznych wymagających interwencji i wsparcia rozwojowego. Potwierdzają to aktualne dane (stan na 31 grudnia 2024 r.) Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS) w Myśliborzu dotyczące przyczyn

korzystania mieszkańców gminy i obszaru rewitalizacji z pomocy społecznej. Spośród 304 zarejestrowanych odbiorców wsparcia udzielanego przez OPS (we wszelkich formach, ogółem) 48% mieszka na obszarze rewitalizacji. Odsetek ten jest nieco niższy w przypadku pomocy udzielanej konkretnie z powodu ubóstwa (40%). Największa dysproporcja pomiędzy obszarem rewitalizacji a pozostałą częścią gminy uwidacznia się w danych dotyczących przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ponieważ aż 61% z nich odnotowywanych jest na obszarze rewitalizacji.

Tabela 2. Wartości wskaźników dotyczących pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w Gminie Myślibórz

Nazwa wskaźnika	Wartości wskaźnika	
	Gmina Myślibórz	Obszar rewitalizacji
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	304	146
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	132	52
Liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności	107	47
Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	21	13

Największą koncentrację osób korzystających z pomocy społecznej (w tym również z powodu ubóstwa) można odnotować w jednostce diagnostycznej w obszarze rewitalizacji, która w procesie delimitacji została określona jako M9: ul. Armii Polskiej, Bohaterów Warszawy, Klasztorna, Malborska, Pionierów, Przemysłowa; Strzelecka, Wschodnia. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, działając na tym terenie, koncentrują się na rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu utrwalaniu się trudności życiowych oraz wspieraniu funkcjonowania społecznego mieszkańców.

Szczególnie widoczny jest wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych, czyli pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy. Na obszarze rewitalizacji takie osoby stanowią ponad 60% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Wskazuje to na obszary wymagające wsparcia, w tym w zakresie integracji z rynkiem pracy, wzmacniania motywacji do zatrudnienia oraz rozwijania kompetencji społecznych.

Liczba osób ze zdiagnozowanym problemem alkoholowym na obszarze rewitalizacji jest relatywnie niewielka i nie odbiega od wskaźników notowanych w pozostałych częściach Gminy Myślibórz. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku liczby procedur niebieskich kart.

Potencjałem i cennym zasobem obszaru rewitalizacji jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu, mieszczący się przy ul. 1 Maja 19. Działalność OPS jest oceniana pozytywnie przez większość mieszkańców. Jego kadra nie ogranicza się do wypełniania swoich podstawowych obowiązków, ale stale podnosi swoje kwalifikacje, jest zaangażowana w opracowywanie nowych projektów i pozyskiwanie dla nich źródeł finansowania, a także dba o działania w zakresie komunikacji. Wszystkie te cechy są szczególnie pożądane w procesie wdrażania programu rewitalizacji, dlatego Ośrodek Pomocy Społecznej ze swoim potencjałem kadrowym i instytucjonalnym powinien być istotnym elementem tego procesu.

Fotografia 1. Wydarzenia organizowane przez OPS Myślibórz

Ważną inicjatywą prowadzoną przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest Placówka Wsparcia Dziennego. Działa ona w formie opiekuńczo-wychowawczej, zapewniając dzieciom zarówno opiekę, jak i wsparcie wychowawcze. Oferuje pomoc w nauce oraz organizuje czas wolny poprzez zabawy, zajęcia sportowe i rozwijanie zainteresowań. Uczestnictwo w zajęciach jest bezpłatne. Placówka przeznaczona jest dla dzieci w wieku od 7 do 15 lat. Głównym zadaniem placówki jest tworzenie odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży borykającym się z trudnościami rodzinnymi, emocjonalnymi czy szkolnymi, a także tym, którzy są zagrożeni demoralizacją lub uzależnieniem.

Od 2005 roku w Myśliborzu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, który przeznaczony jest dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną mieszkających na terenie Gminy Myślibórz, Dębno oraz Nowogródek Pomorski.

Przykładowe usługi świadczone w ŚDS to trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności komunikacyjnych, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, terapia poprzez aktywność ruchową, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, poradnictwo psychiatryczne i psychologiczne.

Na obszarze rewitalizacji funkcjonuje również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, czyli jednostka organizacyjna Powiatu Myśliborskiego. Pod jej auspicjami funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych w Myśliborzu zapewniający całodobową opiekę 170 osobom przewlekłe somatycznie chorym obojga płci.

W kontekście planowanych działań rewitalizacyjnych istotne będzie umiejętne wykorzystanie potencjału, który tkwi w działających w Gminie Myślibórz – w tym również na obszarze rewitalizacji – organizacjach pozarządowych. Do najprężniej działających organizacji należą kluby sportowe: MKS Osadnik (klub piłkarski działający od 1946 roku) czy Międzyszkolny Klub Sportowy Szkunier (klub, który od 1963 roku szkoli, organizuje regaty i tworzy żeglarską społeczność nad Jeziorem Myśliborskim). Popularnymi organizacjami z zakresu hobby i rekreacji są również Myśliborskie Towarzystwo Wędkarskie i Myśliborski Klub Szachowy. Ważną myśliborską organizacją jest Stowarzyszenie Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń”, które funkcjonuje od 2002 roku. Szczególnie cenną inicjatywą w kontekście aktywizacji lokalnej społeczności jest działający od 2010 roku Myśliborski Uniwersytet Trzeciego Wieku. Jego siedziba znajduje się w niedalekiej odległości od granic obszaru rewitalizacji, a wśród jego licznych słuchaczy są również mieszkańcy obszaru. Organizacja zajmuje się m.in. prowadzeniem edukacji z różnych dziedzin nauk, w szczególności w zakresie medycyny i profilaktyki zdrowia, nauk humanistycznych, kultury i sztuki, nauk społecznych i ekonomicznych, technicznych i ekologii, a także aktywizacja społeczna osób starszych poprzez uczestnictwo w różnych formach życia społecznego oraz upowszechnianiem wiedzy o Myśliborzu, a w szczególności poprzez prezentowanie dorobku kulturalno-społecznego, walorów architektonicznych, rekreacyjnych oraz organizowanie spotkań ze znanymi Myśliborzanami i innymi osobami zastużonymi dla gminy. Organizacje społeczne to ważny zasób i potencjał do działań rewitalizacyjnych.

Niewątpliwym potencjałem możliwym do wykorzystania przy realizowaniu procesów rewitalizacyjnych jest działalność Myśliborskiego Ośrodka Kultury, proponującego szereg aktywności dla różnych grup mieszkańców. MOK realizuje swoje cele i zadania poprzez organizację oraz prowadzenie różnorodnych wydarzeń i form aktywności, takich jak spektakle, koncerty, pokazy, prelekcje, szkolenia, spotkania, konferencje, zabawy, festiwale, konkursy, przeglądy, festyny, imprezy sceniczne, przedstawienia teatralne, kursy oraz zajęcia w ramach

sekcji zainteresowań. W Ośrodku działają następujące sekcje: Zespół Tańca Nowoczesnego „Born To Fly”, Klub Tańca Towarzyskiego „Estera”, zespoły „Septet Band”, „Myślenie” oraz „Płomienie”, chór „Melodia”, zespół śpiewaczy „Seniorzy”, zespół saksofonowy, studio piosenki, lekcje gry na gitarze u pianinie, sekcja szachowa, sekcja teatralna, sekcja rękodzieła. Działalność MOK (a także OSiR) jest pozytywnie oceniana przez mieszkańców. Dostęp do oferty kulturalnej jako dobry lub bardzo dobry określa 65% ankietowanych. Podobnie jest przypadku dostępu do wydarzeń sportowych (67% pozytywnych wskazań) oraz dostępu do oferty kulturalno-sportowej dla młodzieży (69%).

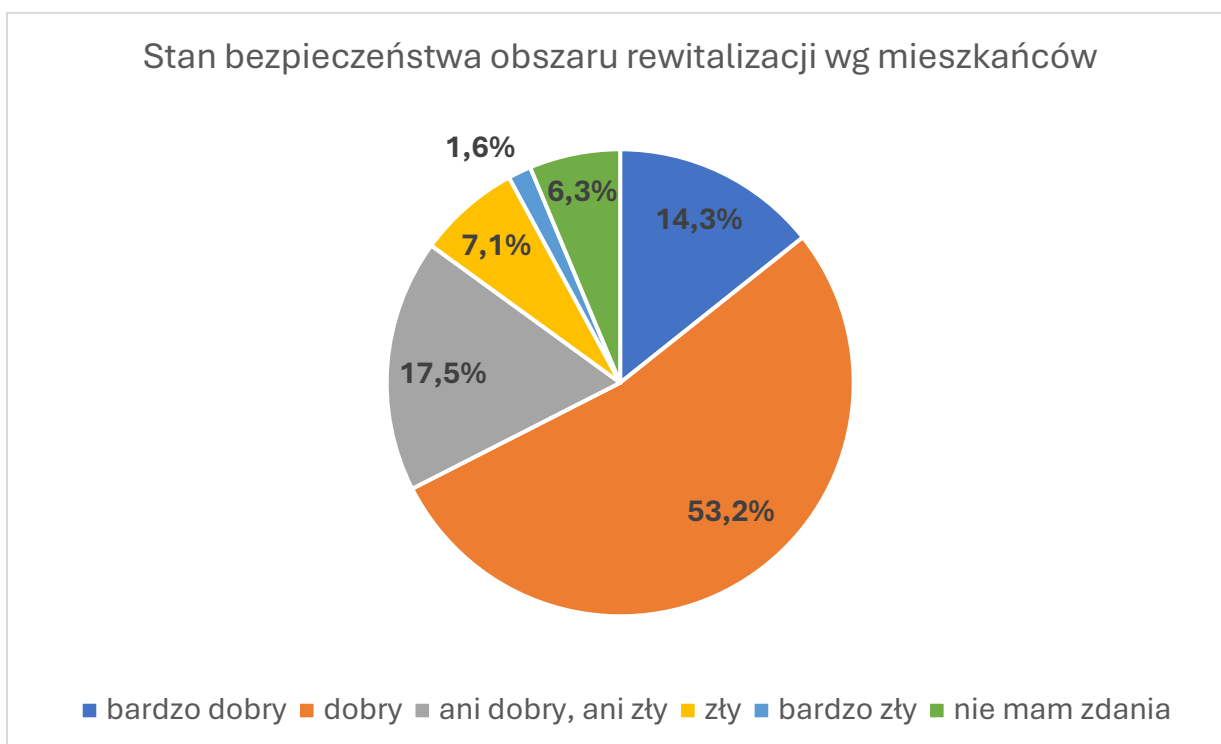
Fotografia 2. Dni Myśliborza 2024

Niezwykle istotnym elementem diagnozy w odniesieniu do sfery społecznej jest stan bezpieczeństwa w obrębie obszaru rewitalizacji. Dane dotyczące liczby interwencji Policji bez zdarzeń drogowych w obszarze rewitalizacji mieszczą się w średniej gminnej. Z informacji zamieszczonych w „Analizie stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym za rok 2024” przygotowanej przez Komendę Wojewódzką Policji w Szczecinie wynika, że w Myśliborzu zanotowano wzrost liczby kolizji, wypadków i rannych względem poprzednich dwóch lat. Może to świadczyć o potrzebie poprawy infrastruktury, wzmocnienia świadomości kierowców lub wzmożenia działań kontrolnych i prewencyjnych Policji. Pozytywny natomiast jest fakt, że żadne zdarzenie drogowe z obszaru rewitalizacji w Myśliborzu (ani z gminy ogółem) nie znalazło się na

„Mapie wypadków drogowych ze skutkiem śmiertelnym w okresie wakacji 2025” opracowanej w Biurze Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji. Co szczególnie istotne, stan bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji jest oceniany pozytywnie przez samych mieszkańców. Ponad 2/3 ankietowanych ocenia go jako dobry lub bardzo dobry, podczas gdy negatywne zdanie na jego temat wyraża zaledwie 9% respondentów. Jest to cenny zasób, ponieważ bezpieczeństwo jest podstawową potrzebą każdego mieszkańca i stanowi fundament do realizacji wszystkich działań rewitalizacyjnych.

Wykres 1. Wyniki ankiety nt. stanu bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa z pewnością przekłada się na inny potencjał, który można wysnuć z wyników ankiet dla mieszkańców. Chodzi mianowicie o stosunek do własnego miejsca zamieszkania. Na pytanie o to, czy lubią przebywać w swojej okolicy, mieszkańcy w aż 81% odpowiedzieli pozytywnie („bardzo lubię” lub „lubię”, podczas gdy odpowiedzi przeciwnych odnotowano zaledwie 4 na łączną liczbę 121 ankietowanych. Przywiązanie lokalnej społeczności do miejsca zamieszkania jest fundamentem, na którym można oprzeć cały proces rewitalizacji w Myśliborzu.

2.3. Diagnoza zjawisk przestrzenno-funkcyjnych

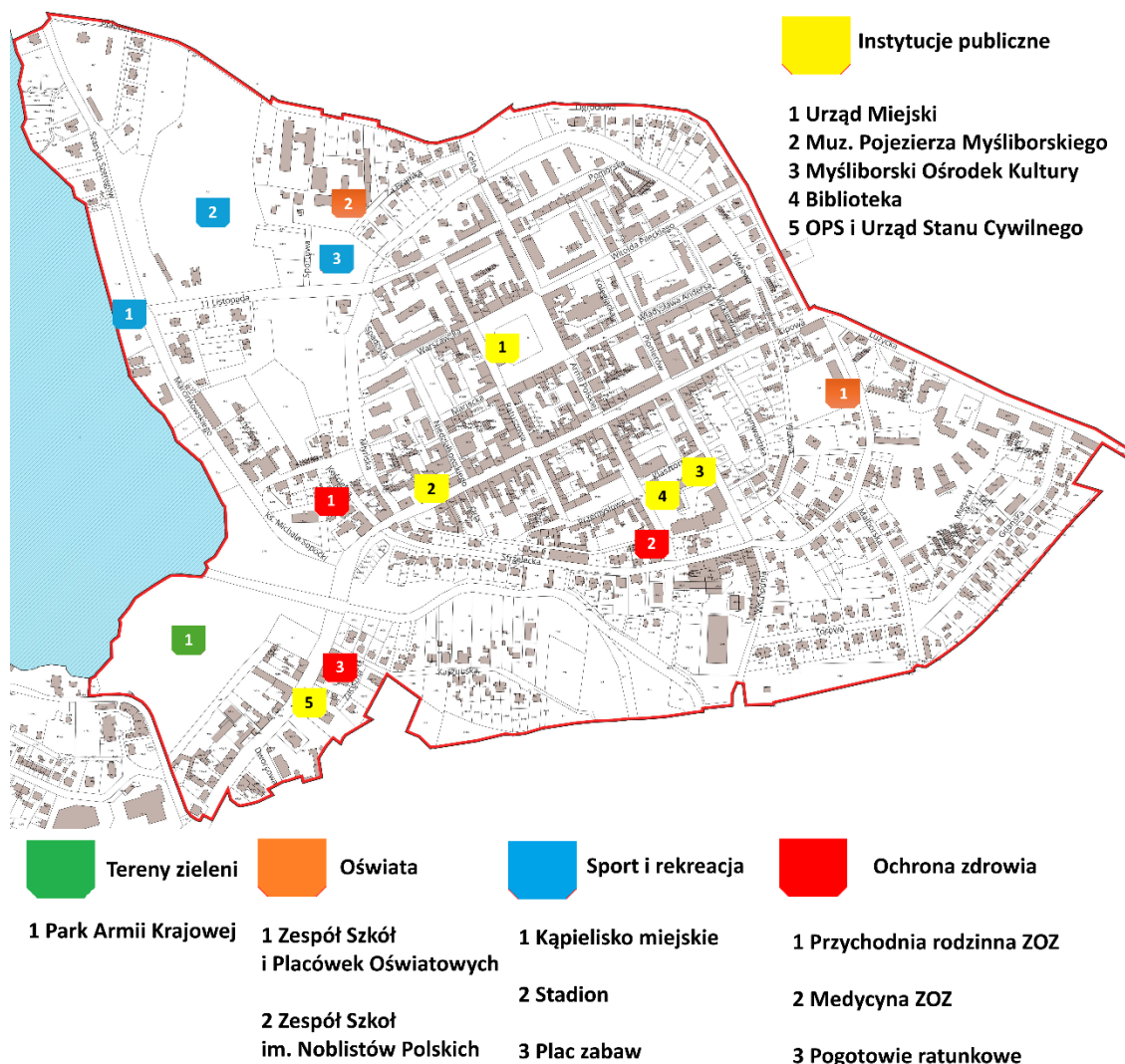
Ważny zasób gminy dla integracji społecznej stanowią przestrzenie publiczne i ogólnie zorganizowane miejsca służące spędzaniu wolnego czasu. Dzięki realizacji projektu polegającego na modernizacji staromiejskiego Rynku w Myśliborzu (obecnie miejsce to nosi nazwę Rynek im. Jana Pawła II), dofinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, Rynek stał się miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców i przyjezdnych. W ramach prac wymieniono istniejącą kostkę brukową na kamienną kostkę granitową i płyty granitowe w kolorze miodowym. Usunięto asfalt i odkryto historyczny bruk. Na rynku powstała fontanna, pojawiły się elementy małej architektury: ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne, maszty, stojaki na rowery, gazony. Wyeksponowane zostało istniejące starodrzewie, zasadzonych zostało kilkanaście nowych drzew liściastych, a także zwiększono udział terenów zielonych na rynku w stosunku do stanu sprzed rewitalizacji. Zmiany w obrębie Rynku uczyniło to miejsce atrakcyjniejszym do spędzania wolnego czasu, ale również prowadzenia działalności gospodarczej. Mieszkańcy chętnie korzystają ze zlokalizowanych tu punktów handlowych czy usługowych, dużą popularnością cieszy się zlokalizowana przy Rynku restauracja i kawiarnia.

Niewątpliwym potencjałem obszaru rewitalizacji jest zlokalizowana w jego zachodniej części infrastruktura sportowa administrowana przez Ośrodek Sportu i Rekreacji. W skład kompleksu stadionu miejskiego wchodzi bieżnia lekkoatletyczna oraz pięć boisk: boisko główne o nawierzchni trawiastej, boczne o nawierzchni trawiastej, „Orlik” ze sztuczną murawą do gry w piłkę nożną, „Orlik” ze sztuczną murawą do rozgrywania innych gier zespołowych oraz boisko treningowe dla dzieci i młodzieży. Stadion dysponuje szatniami z prysznicami, a także oświetleniem wykorzystywanym w sezonie zimowym. Z kolei dużą zaletą administrowanego przez OSiR kąpieliska jest jego infrastruktura, obejmująca wyraźnie wydzielone strefy dla osób potrafiących pływać oraz dla początkujących, tor do pływania, zjeżdżalnię dla najmłodszych, a także profesjonalne boiska do siatkówki. W obszarze tym występują kwestie związane z utrzymaniem porządku, które wiążą się z potrzebą większej odpowiedzialności użytkowników kąpieliska i przystani.

Dużą popularnością wśród rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji cieszy się teren przy ul. 11 Listopada, gdzie zlokalizowano plac zabaw dla dzieci. W ocenie mieszkańców miejsce to jest uporządkowane, funkcjonalne i bezpieczne – urządzenia do zabaw dostosowane są do potrzeb dzieci w różnym wieku, w okolicy znajduje się zadbana zieleń, a poczucie bezpieczeństwa użytkowników wzmagają kamery monitoringu miejskiego.

Jeżeli chodzi o dostęp do usług publicznych na obszarze rewitalizacji, to w jego obrębie znajdują się dwie placówki oświatowe: Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. S. Dariusza i S. Girensa (ul. Strzelecka 51) oraz Zespół Szkół im. Noblistów Polskich (ul. Za Bramką 8). Na obszarze rewitalizacji nie znajdują się publiczne przedszkola (jest jedna placówka niepubliczna) ani żłobki. Dwie tego typu publiczne placówki (Żłobek Miejski oraz Przedszkole Publiczne nr 2 im. Misia Uszatka) mają swoją lokalizację przy ulicy Spokojnej, tuż za granicą obszaru rewitalizacji, a zatem należy uznać, że odległość od tych usług nie jest dużym problemem dla mieszkańców obszaru.

Rycina 2. Kluczowe obiekty na obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji znajduje się również kilka punktów infrastruktury zdrowotnej, publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, punkt szczepień powszechnych oraz filia Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego czy punkt szczepień powszechnych.

W społecznym odbiorze dostępność usług w Myśliborzu jest na wysokim poziomie, o czym świadczą wyniki ankiety dla mieszkańców. Dobrze lub bardzo dobrze oceniany jest dostęp do placówek edukacyjnych (78% wskazań), sklepów i punktów usługowych (88%), punktów gastronomicznych (70%), terenów rekreacji (85%). Jediną sferą, gdzie odpowiedzi rozkładały się mniej więcej równomiernie był dostęp do placówek opieki zdrowotnej (37% wskazań pozytywnych, 32% - negatywnych).

W Myśliborzu wskazuje się na potrzebę dalszych działań w zakresie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zarówno w odniesieniu do infrastruktury (bariery architektoniczne), jak i rozwiązań audiowizualnych. Kluczowym zagadnieniem pozostaje zapewnienie finansowania na

dostosowanie wybranych budynków użyteczności publicznej, takich jak Ratusz oraz siedziba OPS i Urzędu Stanu Cywilnego. Zlokalizowanie budynków użyteczności publicznej w tych zabytkowych budynkach niesie za sobą konsekwencje związane z nadzorem konserwatorskim, zatem wprowadzanie wszelkich zmian mogących stanowić udogodnienie dla osób ze specjalnymi potrzebami jest obwarowane dodatkowymi wymogami i formalnościami.

Wysokie nasycenie obszaru rewitalizacji zabytkami to ważny potencjał tej części miasta. Obiekty zabytkowe są nośnikiem lokalnej tożsamości i bogatej historii Myśliborza oraz stanowią atrakcję dla przyjeżdżających tu turystów. Do obiektów szczególnie wartych uwagi należy kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela wznoszony od połowy XIII wieku do połowy XIV wieku. Świątynia należy do najokazalszych przykładów gotyckiej architektury w miastach Pomorza Zachodniego i Nowej Marchii, jednocześnie ukazując charakterystyczne dla regionu rozwiązania. Stanowi główny akcent architektoniczny Myśliborza, który w średniowieczu uchodził za stolicę Nowej Marchii. We wnętrzu zachował się imponujący barokowy ołtarz z końca XVII stulecia, którego autorem jest ceniony rzeźbiarz Bernhard Hattenkerel. Urząd Miejski w Myśliborzu ma swoją siedzibę w innym zabytkowym budynku – ratuszu z drugiej połowy XVIII wieku. To jedyny na Pomorzu Zachodnim ratusz w stylu późnego baroku. Wyróżnia się wysokimi walorami architektonicznymi, łącząc elementy wczesnego klasycyzmu oraz rokoka. Z początku XX wieku pochodzi natomiast obecna siedziba OPS i Urzędu Stanu Cywilnego, w której dawniej mieściło się Starostwo Powiatowe. W charakterystycznym ceglany budynku zachował się unikalny figuralny witraż o świeckim charakterze. Innymi znajdującymi się na obszarze rewitalizacji obiektami figurującymi w rejestrze zabytków województwa zachodniopomorskiego są: kamienica przy ul. Rynek im. Jana Pawła II 2, kościół i klasztor poddominikański, obwarowania miejskie, kaplica św. Ducha (obecnie Muzeum Pojezierza Myśliborskiego), dawny szpital św. Gertrudy (ul. Łużycka 4), budynek poczty (Rynek im. Jana Pawła II 16), dom przy ul. Ratuszowej 11 oraz park miejski im. Armii Krajowej.

W zakresie małej architektury oraz gospodarki komunalnej wskazuje się na potrzebę zwiększenia liczby ławek i koszy na śmieci w przestrzeni miejskiej. Zjawisko to w mniejszym stopniu dotyczy Rynku, który w ostatnich latach przeszedł modernizację, a w większym – położonych nieopodal kwartałów obejmujących następujące ulice:

- Mariacka, Ratuszowa, Bohaterów Warszawy, Niedziałkowskiego,
- Bohaterów Warszawy, Pionierów, Klasztorna, Armii Polskiej,
- Ratuszowa, Pomorska, Spadzista, Warszawska,
- Ratuszowa, Pomorska, Wyszyńskiego, Rynek.

Miejsca te wymagają odnowienia poprzez montaż elementów małej architektury (ławki, kosze, stojaki na rowery), oświetlenia ulicznego, estetycznych wiat śmietnikowych. Kwestie te były często poruszane w ankietach. Mieszkańcom zależy również na utwardzeniu i uporządkowaniu istniejących dojazdów oraz dojazdów. Innym zgłaszanym problemem jest dostępność miejsc parkingowych w obszarze rewitalizacji. Mógłby zostać on rozwiązany poprzez zagospodarowanie niewykorzystanych dotąd w tym celu miejsc (np. teren ograniczony ulicami Spadzistą, Warszawską i Młyńską).

2.4. Diagnoza zjawisk gospodarczych

Chociaż na obszarze rewitalizacji można zaobserwować szereg pozytywnych zjawisk w sferze gospodarczej, to jednak wyraźnie widoczne są również potrzeby w zakresie podejmowania aktywnych działań w tej dziedzinie. Jak wynika z danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, około 36% podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy ma swoją siedzibę na obszarze rewitalizacji. Należy to uznać za istotny potencjał w kontekście oceny sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji, jak i planowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kolejnych latach. Szczególnie w okolicach Rynku można zaobserwować wiele lokali usługowych oraz gastronomicznych działających w parterach. Istnienie naturalnego i widocznego dla wszystkich mieszkańców i przyjezdnych centrum Gminy sprzyja prowadzeniu działalności gospodarczej na tym terenie. Równocześnie jednak należy zauważyć, że wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji, w tym w okolicach Rynku, mają działania dotyczące zagospodarowania przestrzeni i estetyki, poprawiania stanu infrastruktury, jak i przemieszczania się wewnątrz i w kierunku obszaru rewitalizacji.

Dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych wykreślonych z ewidencji w latach 2016-2024 mogą potwierdzać powyższe wnioski, ponieważ spośród wykreślonych w tym okresie podmiotów swoją siedzibę na obszarze rewitalizacji miało również 36% wszystkich wykreślonych podmiotów w Gminie. Zdarza się, że miejsce zamykanych działalności gospodarczych szybko zajmują kolejne, o podobnych profilach. Co istotne, nie wpływa to co do zasady negatywnie na różnorodność oferty usług dostępnych na obszarze rewitalizacji.

Z punktu widzenia pracowników szczególnie niepokojący wydaje się wskaźnik dotyczący liczby długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej. Na obszarze rewitalizacji takie osoby stanowią ponad 60% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych, co może świadczyć o głębszym problemie społecznym związanym z brakiem umiejętności odnalezienia się na rynku pracy, brakiem chęci podjęcia zatrudnienia lub wyuczoną bezradnością.

Rynek pracy na obszarze rewitalizacji w Myśliborzu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie ma zróżnicowany charakter. Dominują niewielkie punkty i zakłady handlowe i usługowe, ale nie brakuje również większych przedsiębiorstw, które zapewniają zatrudnienie tutejszym mieszkańcom. Przykładem może być firma zajmująca się budową, przebudową i remontami dróg, działająca w województwie zachodniopomorskim i lubuskim.

Naturalnym gospodarczym centrum Myśliborza jest Rynek i jego okolice. W lokalach usytuowanych na parterze tutejszych kamienic swoje siedziby mają np. kwaciarnia, sklep spożywczy, serwis komputerowy, apteka, kancelaria prawna czy bardzo popularna wśród lokalnej społeczności restauracja. Zdarzają się również puste lokale, które od dłuższego czasu oferowane są na wynajem lub na sprzedaż, co jest obecnie zjawiskiem powszechnym w polskich gminach zbliżonych wielkością do Myśliborza.

Należy przy tym pamiętać, że zwykle niewielkie przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarze rewitalizacji mierzą się na co dzień z wyzwaniami, trendami i szokami o znaczeniu globalnym. Dotyczą one m.in. przenoszenia handlu do Internetu, dynamicznego wzrostu znaczenia mediów społecznościowych i serwisów streamingowych czy też rosnących kosztów energii. Oznacza to konieczność podejmowania działań wspierających lokalny biznes oraz osoby chętne do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie marketingu z wykorzystaniem z mediów społecznościowych, stron www oraz nowych trendów promocyjnych. Przedsiębiorcy muszą mierzyć się również z uszczupleniem bazy potencjalnych klientów wynikającym ze zmian demograficznych (w latach 2016-2024 liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji zmalała o 15%). Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości jest kierunkiem działań, które za szczególnie istotny uznało 31% ankietowanych mieszkańców Myśliborza. Planowana w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych analiza sfery gospodarczej może być pierwszym krokiem do spełnienia tego oczekiwania społecznego.

Sferą wymagającą współpracy pomiędzy przedsiębiorcami i właścicielami nieruchomości a urzędnikami jest dążenie do estetyzacji przestrzeni publicznej. Środkiem do tego mogą być działania (podejmowanie również z zewnętrznymi partnerami) na rzecz porządkowania przestrzeni publicznej.

Niewątpliwym gospodarczym potencjałem obszaru rewitalizacji jest jego położenie, tzn. bliskość drogi szybkiego ruchu S3, łączącej województwa dolnośląskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Do Myśliborza prowadzi zjazd z tej dobrze utrzymanej i chętnie uczęszczanej drogi. Takie położenie może stanowić zachętę dla potencjalnych inwestorów. Przykładem takiego zjawiska może być chociażby otwarcie w Myśliborzu restauracji popularnej sieci fast food w 2024 roku. Bliskość

granicy z Niemcami oraz dużych ośrodków miejskich (Gorzów Wielkopolski – 40 km, Szczecin – 75 km, Berlin) jest atutem, ale może być również zagrożeniem polegającym na drenażu lokalnej siły roboczej. Niektórzy mieszkańcy Myśliborza dojeżdżają do tych ośrodków w celach zawodowych.

Ze względu na zlokalizowanie obszaru rewitalizacji w ścisłym centrum miasta nie znajdują się na nim tereny inwestycyjne, jednak są one położone w niedalekim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji, co jest jego niewątpliwym potencjałem. Tereny o powierzchni 0,5425 ha zlokalizowane są przy ulicy Daszyńskiego (przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: usługi turystyczne, usługi hotelowe lub zakwaterowania zbiorowego wraz z usługami towarzyszącymi zakwaterowaniu zbiorowemu), zaś tereny o powierzchni 3,43 ha znajdują się przy ulicy Łużyckiej (przeznaczenie: produkcja, składy, magazyny).

Godne rozważenia są również działania zmierzające do uczynienia z Myśliborza marki turystycznej przy wykorzystaniu licznych lokalnych potencjałów: położenia blisko drogi ekspresowej S3, bogatej historii i tkanki zabytkowej, wielu terenów o wysokich walorach przyrodniczych. Obecnie Myślibórz jest chętnie odwiedzany przez rowerzystów z innych gmin, ponieważ przebiega przez niego popularny szlak rowerowy Trasa Pojezierzy Zachodnich.

Niezależnie od wskazanych wyżej problemów i potrzeb, dużym potencjałem w sferze gospodarczej jest zaangażowanie lokalnych przedsiębiorców w sprawy Myśliborza. Świadczy o tym chociażby liczba przedsiębiorstw decydujących się na wsparcie sponsorskie miejskich wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, takich jak np. odbywające się corocznie w czerwcu Dni Myśliborza. Potencjał ten nie ma niestety charakteru instytucjonalnego – Północna Izba Gospodarcza w Szczecinie nie ma obecnie swojego oddziału w Myśliborzu, mimo że w przeszłości funkcjonował on w tym mieście.

2.5. Diagnoza zjawisk środowiskowych

Z dostępnych danych i obserwacji dotyczących zjawisk i procesów w sferze środowiskowej wynika potrzeba realizacji różnorodnych działań mających na celu m.in. poprawę stanu środowiska przyrodniczego, edukację mieszkańców, a także szeroko rozumiane budowanie odporności interesariuszy i infrastruktury na szoki związane ze zmianą klimatu.

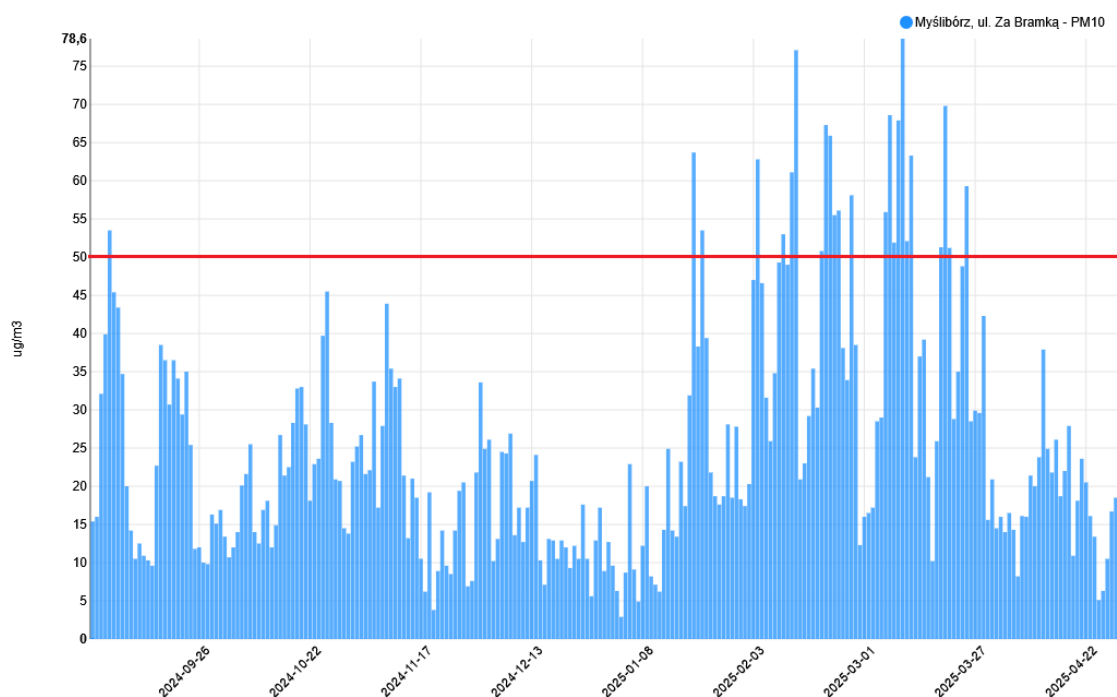
Na obszarze rewitalizacji od lat – w ramach działań realizowanych w całej gminie – są podejmowane kroki zmierzające do poprawy jakości powietrza czy też unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Formalne ramy dla tych działań wyznaczają m.in. ustalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Myślibórz na lata 2019-2022 z

perspektywą na lata 2023-2026” oraz „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Myślibórz na lata 2008-2032”.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowana jest jedna stacja pomiaru jakości powietrza funkcjonująca w ramach Zachodniopomorskiego Systemu Monitoringu Jakości. Stacja zlokalizowany przy ulicy Za Bramką jest stacją manualną mierzącą zanieczyszczenia związane z występowaniem pyłu zawieszony PM10, PM2,5 oraz benzo[a]pirenu.

Na poniższym wykresie przedstawiono wyniki dobowych pomiarów pyłu zawieszony PM10 zanotowanych przez stację Za Bramką w okresie od 1 września 2024 r. do 1 maja 2025 r. (sezon grzewczy z marginesem). Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska poziom dopuszczalny PM10 w ciągu doby to $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (na wykresie zaznaczony czerwoną linią). Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym to 35 razy. Dla stacji pomiarowej w Myśliborzu w analizowanym okresie poziom pyłu zawieszony PM10 został przekroczony 24 razy. Najwyższe stężenie zanotowano 10 marca 2025 roku ($78,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Wykres 3. Poziom pyłu zawieszony PM10 na stacji pomiarowej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką w okresie od 01.09.2024 do 01.05.2025

źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<https://powietrze.gios.gov.pl/>)

Wyniki wskazują na źródła problemu, jakimi są m.in. niska efektywność energetyczna budynków (stare kamienice, nieocieplone domy, straty ciepła), wysoki udział indywidualnych pieców węglowych i „kopciuchów” – typowych dla starszych dzielnic, a także transport samochodowy w centrum o gęstej zabudowie. Te czynniki nakładają się na siebie i pogłębiają problem w obszarze rewitalizacji. Realizacja działań takich jak głęboka modernizacja budynków, wymiana pieców, rozwój zieleni oraz działania edukacyjne skierowane do mieszkańców, pozwolą na zmniejszenie liczby dni z przekroczeniami PM10, ale również poprawią atrakcyjność miasta, zdrowie mieszkańców i jakość przestrzeni publicznej.

Kolejnym ważnym wskaźnikiem dotyczącym środowiska jest ilość wyrobów zawierających azbest. Według stanu na koniec 2024 r. na obszarze rewitalizacji było łącznie 31,1 ton takich wyrobów, co stanowi 1,7% wartości dla całej gminy. Tym problemem znacznie bardziej obciążone są części wiejskie gminy. W tym kontekście należy nadmienić, iż Gmina Myślibórz przyznaje wsparcie finansowe na usuwanie azbestu oraz materiałów go zawierających. Dotacje obejmują koszty demontażu pokryć dachowych i innych elementów z azbestem, transport niebezpiecznych odpadów z miejsca rozbiórki do punktu ich unieszkodliwienia, a także sam proces ich utylizacji. Nie są natomiast finansowane wydatki związane z wykonaniem nowego pokrycia dachowego. Rada Miejska w Myśliborzu przyjęła 25 listopada 2008 r. uchwałę nr XXXII/282/2008, ustanawiającą „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Myślibórz na lata 2008–2032”. Dokument ten daje gminie możliwość udzielania wsparcia finansowego osobom prywatnym, wspólnotom mieszkaniowym oraz jednostkom i zakładom budżetowym w zakresie usuwania odpadów azbestowych. W ramach realizacji programu w 2024 roku usunięto niemal 50 ton odpadów zawierających azbest. Łącznie od początku jego funkcjonowania do końca 2024 roku zebrano i przekazano do unieszkodliwienia 931 ton takich odpadów.

W kontekście ochrony przyrody należy odnotować, że obszar rewitalizacji znajduje się w Obszarze Chronionego Krajobrazu "B" Myślibórz ustanowionym uchwałą nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. Jest to rozległy teren, zajmujący powierzchnię ponad 21 hektarów. W jego granicach znajdują się obszary objęte programem Natura 2000, takie jak Pojezierze Myśliborskie, Ostoja Witnicko-Dębniańska oraz Jezioro Kozie. Dodatkowo na tym obszarze zlokalizowane są rezerваты przyrody: Tchorzyno i Jezioro Jasne oraz Długogóry. Teren ten został objęty ochroną ze względu na dużą różnorodność ekosystemów. Oprócz wysokich walorów krajobrazowych pełnią one również ważną rolę jako korytarze ekologiczne, umożliwiające przemieszczanie się organizmów i zachowanie ciągłości przyrodniczej. Część miejska Myśliborza nie została wydzielona z Obszaru Chronionego

Krajobrazu, a zatem na obszarze rewitalizacji obowiązują wynikające z tego tytułu ograniczenia w zabudowie czy specjalne zasady inwestowania.

O stanie środowiska w mieście z perspektywy mieszkańców świadczy szczególnie dostępność oraz jakość terenów zieleni. Jako że obszar rewitalizacji jest zlokalizowany w historycznym centrum miejskiej części Gminy Myślibórz, a zatem na terenie charakteryzującym się stosunkowo gęstą zabudową, dostępność terenów zieleni nie jest tu tak wysoka jak w pozostałych częściach gminy. W tym kontekście należy wskazać na wyjątkowo cenny zasób obszaru rewitalizacji, jakim jest miejski Park Armii Krajowej. O jego wyjątkowym znaczeniu świadczy to, że w 2022 roku decyzją Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków został on wpisany do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego. W tym XIX-wiecznym założeniu parkowym można napotkać takie gatunki drzew jak: dąb szypułkowy, grab pospolity, jesion wyniosły, kasztanowiec, klon jawor, lipa drobno- i szerokolistna, lipa krymska, olsza czarna, topola biała, topola osika, topola włoska, wierzba płacząca. Ze względu na ten bogaty drzewostan, a także płynącą przez park rzekę, jak również park widokowy (tzw. Ślimaczą Górkę) i bezpośrednie sąsiedztwo Jeziora Myśliborskiego, Park Armii Krajowej jest cenionym przez mieszkańców miejscem spacerów i spędzania wolnego czasu. W ankiecie dla mieszkańców na pytanie „Co najbardziej podoba się Pani/Panu w miejscu zamieszkania?” najwięcej udzielanych odpowiedzi dotyczyło właśnie zieleni, przyrody, bliskości jeziora, możliwości kontaktu z naturą. Zasób ten powinien być zatem otoczony szczególną troską w procesie rewitalizacji w Myśliborzu.

Zachodnią granicę obszaru rewitalizacji wyznacza linia brzegowa Jeziora Myśliborskiego – zajmującego obszar 617 hektarów największego akwenu Pojezierza Myśliborskiego. Część jeziora sąsiadująca z obszarem rewitalizacji służy mieszkańcom jako kąpielisko z plażą miejską, jak również miejsce do wędkowania. Na akwenu odbywają się także zawody sportowe, np. Regaty im. Leonida Teligi i Regaty o Błękitną Wstęgę Jeziora Myśliborskiego. Duże znaczenie tego zbiornika wodnego, jak również szerokie jego wykorzystanie wiąże się z szeregiem negatywnych zjawisk, wśród których można wymienić np. zanieczyszczenia dokonane przez człowieka (z obszaru plaży i pomostów nurkowie i wolontariusze regularnie usuwają duże ilości odpadów, takich jak plastik, puszki, butelki czy nawet opony), eutrofizację, czyli przeżyźnienie (nadmiar substancji odżywczych, głównie fosforu i azotu, powodujący zakwity wody, spadek jej przejrzystości oraz zaburzenia w rozwoju roślinności), nasilony ruch turystyczny (intensywne korzystanie z jeziora przyczynia się do degradacji linii brzegowej i zwiększenia ilości zanieczyszczeń) oraz zmiany klimatyczne (wzrost temperatur i ograniczone opady prowadzą do obniżania poziomu wody oraz przyspieszają proces zarastania jeziora). Jednym z wyzwań związanych z rozwojem tej części obszaru rewitalizacji jest znalezienie równowagi pomiędzy

dalszym pełnieniem przez Jezioro Myśliborskie funkcji rekreacyjnej, wypoczynkowej, turystycznej i komercyjnej a dbałością o jego dobrostan i bioróżnorodność.

Co istotne dla planowania realizacji przyszłych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaledwie niewielka część obszaru rewitalizacji jest położona na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Dotyczy to terenów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat, Q1%). Granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią zostały naniesione na mapę z podstawowymi kierunkami zmian funkcjonalno-przestrzennych (Załącznik nr 1 do GPR). Tereny te koncentrują się głównie w dolinie rzeki Myśli (w szczególności na odcinku między ulicami Strzelecką i Kaszubską) oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora Myśliborskiego (zwłaszcza w obrębie Parku Armii Krajowej). Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% obowiązują zakazy i nakazy wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne i przepisów odrębnych.

2.6. Diagnoza zjawisk technicznych

W zakresie sfery technicznej przedmiotem zainteresowania diagnozy jest m.in. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności.

Jednym z podstawowych problemów w odniesieniu do sfery technicznej, wykazanych podczas delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, jest stan komunalnego zasobu mieszkaniowego w Gminie Myślibórz. Według stanu na 31 grudnia 2024 r. dominująca większość mieszkań komunalnych pozostających w zasobie gminnym znajduje się na obszarze rewitalizacji. Aż $\frac{3}{4}$ mieszkań komunalnych bez dostępu do centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej znajduje się na obszarze rewitalizacji. Sześć mieszkań nie posiada dodatkowo łazienki i/lub wc. Dane te świadczą o znaczących potrzebach w zakresie poprawy stanu technicznego mieszkań komunalnych. Działania te wpłynąć mogą nie tylko na komfort użytkowników tych lokali, ale również ich poczucie godności.

Tabela 3. Wybrane wskaźniki ilustrujące kryzysową sytuację w sferze technicznej na obszarze rewitalizacji w Myśliborzu (2024)

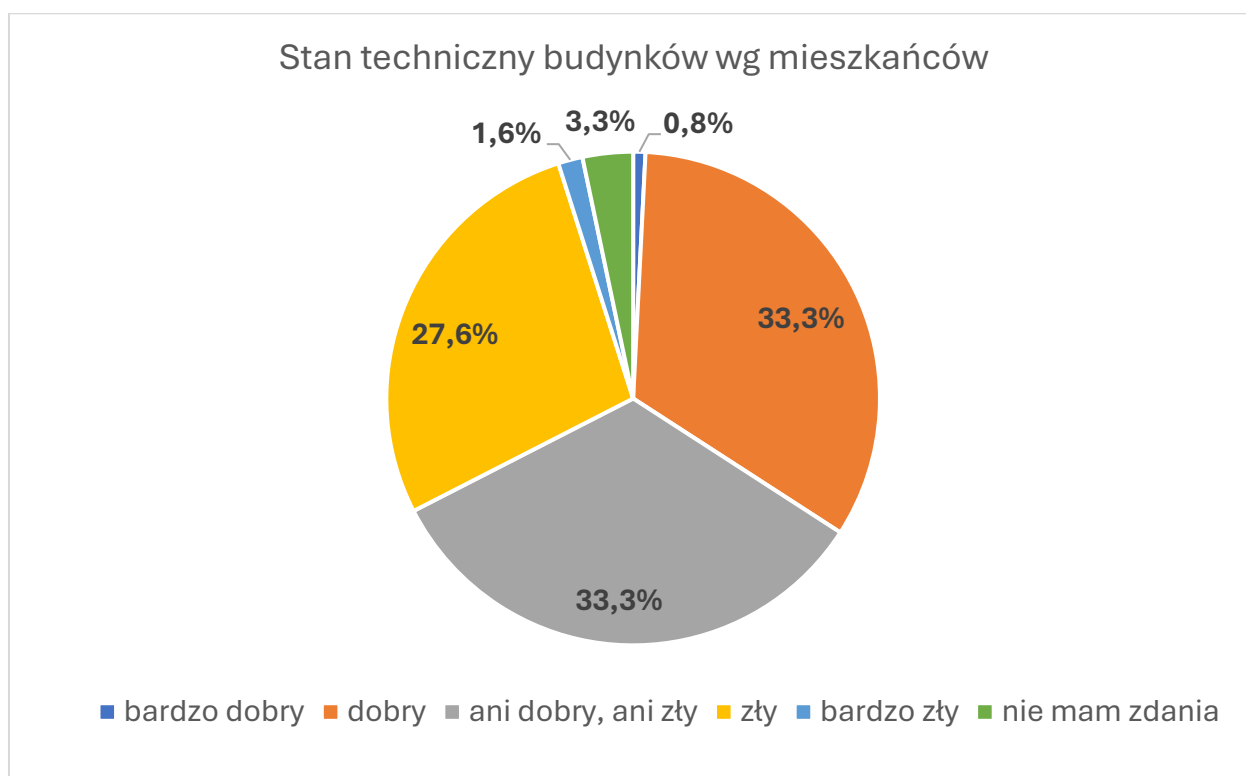
Nazwa wskaźnika	Średnie wartości wskaźnika	
	Gmina Myślibórz	Obszar rewitalizacji w Myśliborzu
Liczba mieszkań komunalnych bez c.o. i c.w.u. / 1000 mieszkańców	379	291
Liczba mieszkań komunalnych bez łazienki i/lub wc / 1000 mieszkańców	13	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz”

Obok poprawy standardu technicznego istniejącego zasobu mieszkaniowego pojawia się potrzeba rozwoju tego zasobu, zarówno pod kątem mieszkań komunalnych, jak i lokali przeznaczonych dla młodych mieszkańców, samotnych rodziców i osób starszych. Brak nowych mieszkań w centrum miasta, wysokie koszty najmu i niewystarczająca liczba dostępnych lokali powodują presję migracyjną, szczególnie wśród osób w wieku produkcyjnym. Tworzenie nowych zasobów mieszkaniowych mogłoby stać się elementem przeciwdziałania odpływowi ludności z Myśliborza oraz wzmacniania wielopokoleniowych więzi sąsiedzkich.

Problemem, na który można zwrócić uwagę na obszarze rewitalizacji, jest stan techniczny kamienic znajdujących się w ciągu ulicy Bohaterów Warszawy. Wiele z nich charakteryzuje się zniszczonymi elewacjami, które negatywnie wpływają na ogólny wizerunek tego centralnego dla Myśliborza miejsca, ale w przypadku dalszej degradacji mogą być również zagrożeniem dla bezpieczeństwa przechodniów, np. ze względu na odpadające kawałki farby czy tynku. Degradacja techniczna ścisłej zabudowy miejskiej w tej okolicy ma postępujący charakter ze względu na nasilony ruch samochodowy w tym miejscu. Zjawisko to dostrzegają również mieszkańcy. W porównaniu do stanu bezpieczeństwa czy dostępności różnego rodzaju usług, to właśnie stan techniczny budynków został w ankiecie oceniony najbardziej krytycznie (27% ankietowanych ocenia go jako zły, niecałe 2% jako bardzo zły, choć i tak odsetek odpowiedzi „dobry” jest wyższy).

Wykres 4. Ankieta nt. stanu technicznego budynków

Nieustającym wyzwaniem jest pozyskiwanie środków na modernizację i wymianę źródeł ciepła. Na całym obszarze rewitalizacji znajduje się kilkaset lokali ogrzewanych źródłami ciepła na paliwo stałe. Na problem przestarzałych systemów grzewczych nakłada się problem nieocieplonych ścian zewnętrznych czy nieuszczelnej stolarki, co generuje wysokie koszty ogrzewania, jak i niekorzystne zjawiska środowiskowe, takie jak niska jakość powietrza w sezonie grzewczym.

Działania rewitalizacyjne powinny wspierać proces termomodernizacji i skanalizowania jako element łączący cele środowiskowe, społeczne i zdrowotne, redukując ubóstwo energetyczne, poprawiając komfort życia mieszkańców i wpływając na estetykę tkanki miejskiej. Ze względu na fakt, iż większość kamienic przy ul. Bohaterów Warszawy jest administrowana przez wspólnoty mieszkaniowe, ewentualne zmiany w tym zakresie muszą uwzględniać ich zaangażowanie organizacyjne i finansowe.

Oprócz działań związanych z poprawą warunków mieszkaniowych, na obszarze rewitalizacji istnieją potrzeby w zakresie poprawiania stanu technicznego infrastruktury drogowej, w tym jezdni, ciągów pieszych i rowerowych. Remontu wymagają nawierzchnie niektórych ulic, chodniki oraz zapadnięte studzienki kanalizacyjne. Dotyczy to w największym stopniu ulic: Przemysłowej, Bohaterów Warszawy, 1 Maja, Strzeleckiej, Malborskiej, Orla, Grunwaldzkiej, Wałowej. W ankiecie dla mieszkańców na pytanie „Które z kierunków działań rewitalizacyjnych są Pani/Pana zdaniem

najbardziej wskazane do realizacji na obszarze rewitalizacji?” najczęściej wskazywaną odpowiedzią spośród 17 sugerowanych opcji była „poprawa jakości dróg gminnych”. Odpowiedź tę zaznaczyło 2/3 ankietowanych. Rozwiązaniem oczekiwanym przez mieszkańców (50% wskazań w ankiecie) i wspierającym systemu mobilności miejskiej byłoby utworzenie ścieżki rowerowej w ciągu powyższych ulic. Remontom infrastruktury drogowej powinny towarzyszyć także inwestycje przez odtworzenie terenów zielonych w pasach drogowych (np. ul. 1 Maja), aby zmniejszać wpływ ruchu samochodowego na klimat i środowisko.

Jeżeli chodzi o niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, problemy w tym zakresie występują zwłaszcza w ratuszu będącym siedzibą Urzędu Miejskiego oraz w OPS i Urzędzie Stanu Cywilnego. Zabytkowy charakter obu tych obiektów stanowi swego rodzaju utrudnienie przy projektowaniu zmian w tym zakresie. Stan techniczny infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji (stadion, boiska, przystań, plac zabaw) można określić jako dobry, w żaden sposób niezagrażający korzystającym z nich osobom.

2.7. Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji objęła analizę negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych. Prace diagnostyczne pozwoliły na identyfikację głównych problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych i umożliwiły wskazanie wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych pomiędzy scharakteryzowanymi zjawiskami. Diagnoza oraz zawarta w tym rozdziale synteza diagnozy spełniają tym samym wymagania wynikające zarówno z ustawy o rewitalizacji, jak i „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”.

Obszar rewitalizacji jest miejscem szczególnej w skali gminy przestrzennej koncentracji problemów w sferze społecznej, na które dodatkowo nakładają się problemy w każdej z pozostałych sfer, tj. w sferach gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Na obszarze rewitalizacji występuje gorsza sytuacja demograficzna niż w odniesieniu do całej gminy. Obszar ten jest również miejscem koncentracji problemów związanych z ubóstwem i uzależnieniem od pomocy społecznej, co jest powiązane ze zlokalizowaniem na obszarze rewitalizacji dużej części gminnego zasobu komunalnego. Oznacza to potrzebę wdrażania różnorodnych przedsięwzięć ukierunkowanych na zmniejszanie wykluczenia i włączenie społeczne, adresowanych do różnych grup, a także całych rodzin.

Na obszarze rewitalizacji występują też problemy w zakresie niezadowalającego stanu infrastruktury drogowej. Poważnym problemem jest ogrzewanie budynków źródłami ciepła na paliwa stałe, co powoduje zanieczyszczenie powietrza. Innymi znaczącym problemem jest niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Istnieje w związku z tym potrzeba realizacji różnorodnych przedsięwzięć mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Potrzebne są działania skierowane w pierwszej kolejności na rozwiązywanie konkretnych problemów społecznych (wykluczenie społeczne, ubóstwo, niewystarczająca integracja mieszkańców, problemy osób ze szczególnymi potrzebami, etc.), które będą realizowane przy pomocy różnych narzędzi (programów wsparcia i wydarzeń kierowanych do różnych grup mieszkańców czy też modernizacji i tworzenia nowej infrastruktury).

W toku prac nad GPR zidentyfikowano silne potencjały, które przełożyły się m.in. na sformułowanie celów procesu rewitalizacji oraz założeń przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do potencjałów tych należą m.in.:

- sprawnie funkcjonujące gminne jednostki organizacyjne – Ośrodek Pomocy Społecznej, Myśliborski Ośrodek Kultury;
- bogata oferta wydarzeń kulturalnych i integracyjnych w mieście;
- wysoka aktywność organizacji pozarządowych;
- położenie (bliskość drogi ekspresowej S3);
- dobrze utrzymana i zorganizowana infrastruktura sportowa i rekreacyjna;
- bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe, cenna tkanka zabytkowa;
- bogate walory przyrodnicze na obszarze rewitalizacji (położenie w Obszarze Chronionego Krajobrazu „B” Myślibórz);
- położenie na szlaku rowerowym Trasa Pojezierzy Zachodnich;
- tereny inwestycyjne położone w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.

Jak wynika z powyższego opisu, na obszarze rewitalizacji dochodzi do wzajemnego przenikania występujących tam problemów, potrzeb i potencjałów. Ma to związek m.in. z faktem, że opisywane deficyty i szanse rozwojowe dotyczą zarówno mieszkańców, rodzin, przedsiębiorców, a także instytucji funkcjonujących na co dzień w tej samej przestrzeni.

Z miejskiej infrastruktury i przestrzeni publicznych (budynków użyteczności publicznej, w tym obiektów szkolnych, budynków mieszkalnych, parków i skwerów, dróg, ścieżek i chodników) korzystają m.in. rodzice z dziećmi, młodzież, seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami. Często są to równocześnie osoby korzystające z usług lokalnych przedsiębiorców. Standardy realizacji

infrastruktury i sposób projektowania przestrzeni mają także wpływ na środowisko, np. poprzez wykorzystywanie określonych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych lub stosowanie rozwiązań opartych o przyrodę.

Poszczególne problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji przenikają się między sobą lub wzajemnie na siebie wpływają, niezależnie od sfery, której dotyczą. Przykładowo: degradacja kamienic (sfera techniczna) zniechęca przedsiębiorców do zakładania działalności w tym miejscu (sfera gospodarcza), co odbiera mieszkańcom szansę na uzyskanie dogodnego miejsca wzajemnej integracji (sfera społeczna). Poprawa stanu zagospodarowania różnych elementów przestrzeni na obszarze rewitalizacji jest zatem szansą na rozwiązywanie problemów społecznych.

3. SPOSÓB REALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY

3.1. Strategia Rozwoju Gminy Myślibórz na lata 2023-2030

Dokumentem, który wyznacza długofalowe ramy społecznego, gospodarczego i przestrzennego rozwoju miasta, jest *Strategia Rozwoju Gminy Myślibórz na lata 2023-2030*, która została przyjęta na mocy uchwały nr LXIII/649/23 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 30 listopada 2023 r. W Strategii wyznaczono trzy następujące cele strategiczne, które wpisują się w obszary strategicznej interwencji:

- Poprawa jakości życia mieszkańców (cel strategiczny nr 1),
- Rozwój przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki (cel strategiczny nr 2),
- Poprawa funkcjonalności Gminy (cel strategiczny nr 3).

Do każdego z celów strategicznych przypisano cele szczegółowe, które następnie zostały rozwinięte w formie kierunków działań.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036 jest na każdym poziomie (tj. ogólnych założeń związanych z kompleksowym podejściem do polityki rozwoju gminy, a także określonych celów i kierunków interwencji) spójny z celami Strategii Rozwoju Gminy Myślibórz na lata 2023-2030. Przedsięwzięcia wynikające z GPR wydatnie przyczynią się do realizacji założeń Strategii.

W ramach celu strategicznego 1 Strategii Rozwoju Gminy, cele i kierunki GPR są komplementarne z następującymi kierunkami działań Strategii:

- 1.1.2. Wspieranie rozwoju usług opiekuńczych nad osobami starszymi, osobami z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorymi oraz zależnymi (PP2, PP4, PP8⁶),
- 1.1.6. Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców w miejscach publicznych, w tym w zakresie rozwoju monitoringu (PP13, PU3⁷),
- 1.2.5. Promowanie idei uczenia się przez całe życie (PP6),
- 1.3.2. Zagospodarowanie terenów zielonych, w tym wokół Jeziora Myśliborskiego i innych jezior (PP9, PP12),
- 1.3.4. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu tożsamości lokalnej mieszkańców (PP3, PP4, PP5),

⁶ PP – przedsięwzięcie podstawowe w GPR

⁷ PU – przedsięwzięcie uzupełniające w GPR

- 1.4.2. Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej (PP18),
- 1.4.4. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym (PP18),
- 1.5.6. Zwiększanie aktywności obywateli, w tym poprzez rozwój wolontariatu (PP4).

W ramach celu strategicznego 2 Strategii Rozwoju Gminy, ustalenia GPR wprost nawiązują do następujących kierunków działań:

- 2.1.4. Wspieranie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami (PP4),
- 2.4.5. Rozwój ścieżek pieszo-rowerowych i szlaków turystycznych (PP10),
- 2.4.6. Dbłość o zasoby dziedzictwa kulturowego (PP17, PU3).

Celu strategicznego 3 Strategii wprost wskazuje kierunki działań, których istotą jest proces rewitalizacji (3.1.2. Rewitalizacja fizyczna, społeczna i gospodarcza przestrzeni publicznej, 3.1.3. Rewitalizacja historycznej zabudowy). Uznać zatem należy, że w założenia te wpisuje się cały program rewitalizacji. Ponadto w tym celu strategicznym wskazano inne kierunki działań, z których komplementarne są założone w GPR zadania:

- 3.1.4. Poprawa atrakcyjności Gminy, w tym poprzez dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami (PP23),
- 3.1.5. Poprawa atrakcyjności centrum Miasta (PP11, PP14, PP16),
- 3.2.2. Poprawa jakości powietrza (PP14, PP15, PU6),
- 3.2.7. Wspieranie efektywności energetycznej budynków (PP14, PP15, PU6),
- 3.2.10. Kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców (PP6).

GPR natomiast należy zatem uznać za dokument, który przyczyni się do sprawnego i efektywnego osiągnięcia celów Strategii na obszarze rewitalizacji.

3.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Myślibórz na lata 2023-2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Myślibórz na lata 2023-2030 (dalej: SRPS) została przyjęta na mocy Zarządzenia nr BR.0050.382.2023.EKSiP Burmistrza Myśliborza z dnia 12 września 2023 r. Opracowana na potrzeby tego dokumentu diagnoza wykazała występowanie na terenie Myśliborza takich problemów jak bezrobocie, alkoholizm, złe warunki mieszkaniowe, problemy związane ze starzeniem się oraz ubóstwo.

Cel główny SRPS określono jako „Gmina Myślibórz to gmina szczęśliwych rodzin, otwarta na mieszkańców, wspierająca aktywność i solidarność społeczną opartą na wspólnocie”. Diagnoza i

cele GPR są spójne z tak sformułowanym celem głównym, jak również określonymi w SRPS celami strategicznymi i operacyjnymi. Jako przykłady można wskazać następujące cele SRPS:

- 1.3 Stwarzanie warunków do komfortowego i bezpiecznego życia oraz integracja mieszkańców (PP4, PP15),
- 2.1 Rozwój usług senioralnych (PP8)
- 2.2 Rozwijanie usług opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi oraz aktywizacja osób z niepełnosprawnościami (PP1)
- 2.3 Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami (PP23).

Analizując powiązania między SRPS a GPR, należy mieć również na uwadze, że obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczone na potrzeby GPR, są z natury rzeczy obszarami o większym niż średnia gminna natężeniu problemów w sferze społecznej. Wdrażanie GPR i realizacja celów rewitalizacji będzie zatem równocześnie rozwiązywaniem znaczącej części problemów określonych w SRPS.

[3.3. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Myślibórz na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026](#)

Ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, gospodarka wodno-ściekowa i zasoby przyrodnicze – to wybrane obszary interwencji Gminy Myślibórz w sferze ochrony środowiska i klimatu, wynikające z Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Myślibórz na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 (dalej jako POŚ). Do celów POŚ należą m.in.: poprawa jakości powietrza i ochrona zasobów przyrodniczych. Zawarte w GPR przedsięwzięcia rewitalizacyjne związane z rewaloryzacją terenów zielonych, termomodernizacją, edukacją ekologiczną czy wymianą źródeł ciepła bezpośrednio przyczynią się do osiągnięcia celów POŚ, wpisujących się we wskazane powyżej obszary interwencji.

[3.4. Program Wspierania Rodziny w Gminie Myślibórz na lata 2024-2026 „Myśliborska Rodzina w Centrum”](#)

Dokumentem, który wspiera realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Myślibórz na lata 2023-2030, jest Program Wspierania Rodziny w Gminie Myślibórz na lata 2024-2026 „Myśliborska Rodzina w Centrum” (dalej jako PWR). Głównym celem PWR jest zapewnienie dzieciom bezpiecznych i godnych warunków do życia w rodzinie oraz przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do prawidłowego ich wypełniania. Postanowienia GPR są spójne z treścią obowiązującego PWR, ponieważ dostrzeżono w nich potrzebę prowadzenia kompleksowych

działań adresowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w szczególności dotyczy to przedsięwzięcia podstawowego nr 1).

3.5. Program współpracy Gminy Myślibórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2024-2026

Ramy do budowania partnerskich relacji samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi w Gminie Myślibórz od lat wyznaczają programy współpracy. Myśliborskie organizacje pozarządowe wykazują się dużym potencjałem i zaangażowaniem ich członków, z drugiej strony niekiedy muszą się one mierzyć z trudnościami lokalowymi czy finansowymi. Tym bardziej wspieranie potencjału organizacji pozarządowych ma istotne znaczenie w kontekście realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR. W toku wdrażania GPR coroczny program współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi będzie nabierał większego niż dotychczas znaczenia, ponieważ jednym z celów szczegółowych GPR jest pobudzanie aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W Programie współpracy Gminy Myślibórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2024-2026 za priorytetowe obszary współpracy Gminy Myślibórz i organizacji pozarządowych uznano m.in.: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, pomoc społeczną, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i osób w wieku emerytalnym, kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i tradycji. Należy jednak odnotować, że jako osobny priorytet wskazano rewitalizację rozumianą jako poprawę jakości życia mieszkańców oraz odbudowę więzi społecznych na obszarach, w których występują negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze lub środowiskowe, a także poprawę jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Myślibórz oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, gospodarczo i infrastrukturalnie obszarów Gminy. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w powyższych sferach wpłynie zatem korzystnie na osiągnięcie celów programów współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi, m.in. poprzez wzmacnianie potencjału myśliborskich organizacji i zwiększanie aktywności społecznej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

3.6. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Myślibórz na lata 2024-2028

Polityka mieszkaniowa stanowi ważny instrument oddziaływania samorządu na trudną sytuację rodzin oraz grup mieszkańców ze szczególnymi potrzebami. Osiągnięcie jej celów przyczynia się także do rozwiązywania innych problemów społecznych w ramach procesu rewitalizacji. Z treści Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Myślibórz na lata

2024-2028 wynika, że znaczna część zasobu mieszkaniowego gminy znajduje się na obszarze rewitalizacji, gdzie nadal istnieją znaczne potrzeby w zakresie poprawy stanu technicznego budynków i lokali. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie środkiem do osiągnięcia powyższego celu.

4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji Gminy Myślibórz w 2036 roku to miejsce, w którym umiejętnie animowana i gospodarowana integracja społeczna i aktywność obywatelska stanowią podwaliny pod wprowadzanie pożądanych zmian w zakresie sfery społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej, środowiskowej i technicznej.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji tworzą silnie zintegrowaną społeczność, chętnie włączając się w podejmowane przez Gminę Myślibórz, a także proponują własne inicjatywy. Zjawisko wykluczenia społecznego jest z każdym rokiem ograniczane, a dzieci, młodzież, pracujący, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami czują się ważną częścią lokalnej społeczności. Dzięki międzypokoleniowemu dialogowi na obszarze rewitalizacji nie brakuje atrakcyjnych działań w sferze kultury. Obszar rewitalizacji jest miejscem spokojnym, w którym nikt nie musi obawiać się o swoje bezpieczeństwo. Dotyczy to zarówno bezpieczeństwa w ruchu drogowym, jak i ogólnego poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania.

Dzięki działaniom polegającym na propagowaniu lokalnego dziedzictwa mieszkańcy obszaru rewitalizacji czują więź ze swoją małą ojczyzną i dbają o jej czystość i wizerunek. Publiczne przestrzenie są funkcjonalne i estetyczne. Osoby z niepełnosprawnościami zyskały szereg udogodnień pozwalających im łatwiej poruszać się w przestrzeniach publicznych i korzystać z budynków użyteczności publicznej. Na komfort mieszkańców wpłynęły remonty dróg i chodników czy rozwinięcie systemu monitoringu miejskiego.

Obszar rewitalizacji jest miejscem zielonym, w którym oddycha się czystym powietrzem. Świadomość ekologiczna mieszkańców jest na wysokim poziomie, dzięki czemu występuje wysoki poziom społecznego poparcia dla inicjatyw o charakterze ekologicznym. Park Armii Krajowej oraz Jezioro Myśliborskie są wizytówką obszaru rewitalizacji, a dla jego mieszkańców są powodem do dumy.

Warunki prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji pozwalają mieszkańcom korzystać z szerokiej palety usług bez konieczności podróżowania do większych miast. Również oferta kulturalna i rekreacyjna z roku na rok staje się coraz bogatsza, a mieszkańcy oraz przyjezdni chętnie z niej korzystają.

5. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK

5.1 Cele rewitalizacji

Cel główny GPR:

Kompleksowa poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez wzmacnianie integracji społecznej, poprawę warunków funkcjonowania w mieście oraz rozwój funkcjonalnej, dostępnej i przyjaznej środowisku przestrzeni

Cele szczegółowe:

- 1. Animowanie i wspieranie integracji społecznej i aktywności obywatelskiej na obszarze rewitalizacji**
- 2. Poprawa warunków zamieszkania, poruszania się i korzystania z usług publicznych na obszarze rewitalizacji**
- 3. Budowanie ekologicznego obszaru rewitalizacji poprzez wykorzystanie jego zasobów przyrodniczych, rozwój terenów zieleni oraz troskę o stan środowiska lokalnego**

5.2 Kierunki działań

Kierunki działań i przykładowe/ proponowane przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne

Cel 1: Animowanie i wspieranie integracji społecznej i aktywności obywatelskiej na obszarze rewitalizacji

Kierunek działań	Przykładowe przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne	P/U⁸
Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji – przestrzeń aktywnego seniora	P
	Międzypokoleniowe dziedzictwo Myśliborza	P
	Rynek w Myśliborzu miejsce integracji mieszkańców	P
	Utworzenie dziennego domu pobytu seniora w budynku dawnej szkoły wraz z zagospodarowaniem terenu	P
	Odtworzenie walorów estetycznych, użytkowych i kulturowych w kolegiacie p.w. Św. Jana Chrzyciela w Myśliborzu	P

⁸ P – przedsięwzięcie podstawowe, U – przedsięwzięcie „uzupełniające”.

Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji	Młodzieżowe Laboratorium Kultury	P
	Międzypokoleniowe dziedzictwo Myśliborza	P
	Rynek w Myśliborzu miejscem integracji mieszkańców	P
	Poprawa funkcjonalności oraz zagospodarowanie terenów przyjeziornych w parku Armii Krajowej, ul. Marcinkowskiego, ul. Szarych Szeregów, Parku Wojska Polskiego oraz Osiedla XX-Lecia	P
	Modernizacja Parku Armii Krajowej	P
	Poprawa warunków mieszkaniowych osób zamieszkujących obszar rewitalizacji poprzez modernizację budynków wchodzących w skład zasobu komunalnego Gminy Myślibórz	P
	Program wsparcia i aktywizacji społecznej mieszkańców	P

Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji między mieszkańcami obszaru rewitalizacji	Obszar rewitalizacji – przestrzeń aktywnego seniora	P
	Młodzieżowe Laboratorium Kultury	P
	Międzypokoleniowe dziedzictwo Myśliborza	P
	Rynek w Myśliborzu miejscem integracji mieszkańców	P
	Edukacja ekologiczna na obszarze rewitalizacji	P
	Program wsparcia i aktywizacji społecznej mieszkańców	P
	Utworzenie gminnego funduszu dla wspólnot mieszkaniowych	U

Cel szczegółowy 2: Poprawa warunków zamieszkania, poruszania się i korzystania z usług publicznych na obszarze rewitalizacji

Kierunek działań	Przykładowe przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne	P/U
Kompleksowa poprawa stanu istniejącego zasobu mieszkaniowego	Modernizacja ciągu zabytkowych kamienic w przy ul. Bohaterów Warszawy	P
	Poprawa warunków mieszkaniowych osób zamieszkujących obszar rewitalizacji poprzez modernizację budynków wchodzących w skład zasobu komunalnego Gminy Myślibórz	P
	Utworzenie gminnego funduszu dla wspólnot mieszkaniowych	U
Modernizacja i poprawa stanu	Poprawa funkcjonalności oraz zagospodarowanie terenów przyjeziornych w parku Armii Krajowej, ul.	P

infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji	Marcinkowskiego, ul. Szarych Szeregów, Parku Wojska Polskiego oraz Osiedla XX-Lecia	
	Poprawa jakości życia oraz bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez budowę ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Wałowej – etap III	P
	Poprawa poziomu bezpieczeństwa poprzez budowę miejskiego systemu monitoringu na Rynku i wybranych kwartałach ulic	P
	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego poprzez modernizację siatki ulic w Myśliborzu	
	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego poprzez zagospodarowanie kwartałów ulic	P P
	Modernizacja budynku i zagospodarowanie terenu przy Ośrodku Pomocy Społecznej i Urzędzie Stanu Cywilnego w Myśliborzu	P
	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez budowę miejskiego systemu monitoringu na Osiedlu XX-lecia	U
Poprawa komfortu oraz bezpieczeństwa poprzez zagospodarowanie terenów międzyosiedlowych	U	
Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	Poprawa jakości infrastruktury Rynku oraz wykorzystanie obszaru do celów społecznych - etap II	P
	Odtworzenie walorów estetycznych, użytkowych i kulturowych w kolegiacie p.w. Św. Jana Chrzciciela w Myśliborzu	P
	Modernizacja budynku i zagospodarowanie terenu przy Ośrodku Pomocy Społecznej i Urzędzie Stanu Cywilnego w Myśliborzu	P
Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji	Poprawa funkcjonalności oraz zagospodarowanie terenów przyjeziornych w parku Armii Krajowej, ul. Marcinkowskiego, ul. Szarych Szeregów, Parku Wojska Polskiego oraz Osiedla XX-Lecia	P
	Zazielenienie ulic Bohaterów Warszawy i 1 Maja	P
	Modernizacja ciągu zabytkowych kamienic w przy ul. Bohaterów Warszawy	P
	Poprawa jakości infrastruktury Rynku oraz wykorzystanie obszaru do celów społecznych - etap II	P
	Odtworzenie walorów historycznych murów obronnych poprzez poprawę stanu technicznego zabytku – etap II	U

Cel szczegółowy 3: Budowa ekologicznego obszaru rewitalizacji poprzez wykorzystanie jego zasobów przyrodniczych, rozwój terenów zieleni oraz troskę o stan środowiska lokalnego

Kierunek działań	Przykładowe przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne	P/U
Rewaloryzacja terenów zielonych na obszarze rewitalizacji	Modernizacja Parku Armii Krajowej	P
Ekologiczne działania w celu poprawy jakości powietrza	Poprawa jakości życia oraz bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez budowę ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Wałowej – etap III	P
	Zazielenienie ulicy 1 Maja	P
Wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej	Poprawa jakości życia oraz bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez budowę ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Wałowej – etap III	P
	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego poprzez modernizację siatki ulic w Myśliborzu	P

6. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie dziennego domu pobytu seniora w budynku dawnej szkoły wraz z zagospodarowaniem terenu
Zakres	Projekt zakłada adaptację nieużytkowanego budynku dawnego Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Myśliborzu na potrzeby utworzenia dziennego domu pobytu seniora, który będzie miejscem wsparcia, integracji oraz aktywizacji osób starszych. W ramach inwestycji planuje się zwłaszcza: przeprowadzenie prac dostosowujących obiekt do nowych funkcji, w tym stworzenie sal zajęć, pomieszczeń do odpoczynku, zaplecza kuchennego oraz przestrzeni do terapii i rehabilitacji. Istotnym elementem projektu będzie również zagospodarowanie terenu wokół budynku poprzez utworzenie miejsc sprzyjających wypoczynkowi na świeżym powietrzu.
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych na terenie gminy Zniwelowanie zjawiska wykluczenia społecznego seniorów
Sposób oceny rezultatów	Liczba odnowionych obiektów użyteczności publicznej
Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Pionierów 13 (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	4 000 000 zł
Okres realizacji	2026-2034
Sposób zapewnienia dostępności	Wprowadzone zostaną rozwiązania eliminujących bariery architektoniczne, takie jak podjazdy, szerokie ciągi komunikacyjne oraz dostosowane wejścia do budynku. Pomieszczenia sanitarne oraz użytkowe zostaną zaprojektowane zgodnie z zasadami dostępności, umożliwiając komfortowe korzystanie osobom z ograniczoną mobilnością. Przewiduje się zastosowanie czytelnego oznakowania oraz elementów wspierających orientację w przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja przestrzeni publicznej nad Jeziorem Myśliborskim z funkcją rekreacyjno-integracyjną
Zakres	<p>Projekt obejmuje kompleksową rewitalizację obszaru nadbrzeżnego Jezioro Myśliborskie poprzez zagospodarowanie plaży miejskiej oraz terenów przyległych na cele rekreacyjne, społeczne i turystyczne. W ramach zadania planuje się modernizację istniejącej infrastruktury oraz budowę nowych elementów, takich jak ciągi piesze, oświetlenie, mała architektura, strefy wypoczynku i aktywności fizycznej, a także zaplecze sanitarne.</p> <p>Projekt zakłada również poprawę dostępności przestrzeni publicznej dla mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami, oraz zwiększenie atrakcyjności obszaru poprzez wprowadzenie funkcji integracyjnych i kulturalnych. Działania będą realizowane z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz ładu przestrzennego.</p> <p>Celem projektu jest ożywienie społeczno-gospodarcze zdegradowanego obszaru oraz wzmocnienie jego funkcji rekreacyjno-integracyjnej.</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez modernizację i uporządkowanie terenu plaży miejskiej</p> <p>Wzrost aktywności społecznej mieszkańców dzięki utworzeniu atrakcyjnej przestrzeni do integracji i rekreacji</p> <p>Zwiększenie dostępności infrastruktury rekreacyjnej dla wszystkich grup użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy, co może przełożyć się na większą liczbę odwiedzających</p> <p>Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji, w tym rozwój drobnej przedsiębiorczości (np. gastronomia sezonowa)</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dzięki oświetleniu, monitoringowi i uporządkowaniu przestrzeni</p> <p>Wzmocnienie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej terenów nadwodnych</p>
Sposób oceny rezultatów	<p>Obserwacje bezpośrednie i wizje lokalne</p> <p>Sporządzanie raportów okresowych</p>
Realizowane kierunki działań	<p>Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji</p> <p>Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji</p>

	<p>Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami</p> <p>Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji</p> <p>Rewaloryzacja terenów zielonych na obszarze rewitalizacji</p>
Lokalizacja	ul. Szarych Szeregów
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	2 500 000 zł
Okres realizacji	2026-2028
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projekt rewitalizacji obszaru nadbrzeżnego Jeziora Myśliborskiego zakłada zapewnienie dostępności przestrzeni publicznej dla wszystkich użytkowników, w szczególności osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z zasadą projektowania uniwersalnego.</p> <p>W ramach realizacji inwestycji przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidację barier architektonicznych poprzez budowę utwardzonych ciągów pieszych o odpowiednich parametrach technicznych (nachylenie, szerokość, nawierzchnia), - zapewnienie dostępu do strefy plaży i wody (np. specjalne maty lub podesty umożliwiające poruszanie się po piasku), - montaż pochylni i ramp umożliwiających swobodny dostęp do infrastruktury, - dostosowanie obiektów sanitarnych (toalety, przebieralnie) do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, - czytelne oznakowanie przestrzeni z wykorzystaniem elementów wizualnych i dotykowych, - zapewnienie odpowiedniego oświetlenia poprawiającego komfort i bezpieczeństwo użytkowników, - wyznaczenie miejsc odpoczynku (ławki z oparciem i podłokietnikami), - uwzględnienie potrzeb różnych grup użytkowników (dzieci, seniorów, osób z ograniczoną mobilnością). <p>Dodatkowo projekt przewiduje stosowanie rozwiązań zgodnych z obowiązującymi przepisami oraz standardami dostępności, w tym zasadami wynikającymi z krajowych wytycznych w zakresie dostępności przestrzeni publicznych.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa i rewaloryzacja głównej przestrzeni komunikacyjno-publicznej ul. Bohaterów Warszawy w Myśliborzu
Zakres	<p>1. Zakres rzeczowy inwestycji: Zadanie obejmuje kompleksową przebudowę i odnowę przestrzeni publicznej ul. Bohaterów Warszawy, ukierunkowaną na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie funkcji centrum miasta.</p> <p>2. Główne elementy przedsięwzięcia:</p> <p>a) Przebudowa układu drogowego: wymiana i modernizacja nawierzchni jezdni, przebudowa skrzyżowań i zjazdów, uporządkowanie organizacji ruchu (w tym ewentualne strefy uspokojonego ruchu), poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów,</p> <p>b) Infrastruktura piesza i rowerowa: budowa i modernizacja chodników, dostosowanie ciągów pieszych do standardów dostępności (likwidacja barier architektonicznych), budowa lub wyznaczenie infrastruktury rowerowej (jeśli przewidziana),</p> <p>c) Przestrzeń publiczna i estetyka: zagospodarowanie przestrzeni wzdłuż ulicy (zieleń miejska, nasadzenia drzew i krzewów), montaż małej architektury (ławki, kosze, stojaki rowerowe), uporządkowanie przestrzeni reklamowej i elementów wizualnych</p> <p>d) Oświetlenie i bezpieczeństwo: wymiana i modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne (LED), poprawa doświetlenia przejść dla pieszych, zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w przestrzeni ulicy,</p> <p>e) Infrastruktura techniczna: modernizacja odwodnienia drogi (kanalizacja deszczowa, odwodnienia liniowe), ewentualna przebudowa kolidujących sieci uzbrojenia terenu</p>
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i funkcjonalności głównej ulicy miasta, zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu, ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji, wzmocnienie roli ul. Bohaterów Warszawy jako przestrzeni reprezentacyjnej
Sposób oceny rezultatów	Ocena rezultatów projektu polega na porównaniu stanu przed i po realizacji inwestycji. Analizuje się poprawę bezpieczeństwa i organizacji ruchu, w tym warunki poruszania się pieszych oraz liczbę zdarzeń drogowych. Ocenie podlega również jakość przestrzeni publicznej, jej estetyka, dostępność oraz wyposażenie w elementy małej architektury. Uwzględnia się także efekty środowiskowe, takie jak zwiększenie udziału zieleni i poprawa warunków mikroklimatycznych. Istotnym elementem jest ocena społeczna, czyli stopień wykorzystania przestrzeni przez mieszkańców i ich satysfakcja z jej funkcjonowania, a także ewentualne efekty gospodarcze w

	postaci ożywienia lokalnej działalności w Myślibórz.
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Bohaterów Warszawy
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	10 000 000 zł
Okres realizacji	2030-2031
Sposób zapewnienia dostępności	Projekt zapewnia dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez likwidację barier architektonicznych w budynku i na terenie przyległym. Instalacja windy umożliwi dostęp do wszystkich kondygnacji, a wejścia i ciągi komunikacyjne zostaną dostosowane pod kątem wózków inwalidzkich oraz osób o ograniczonej mobilności. Na parkingu zostaną wydzielone i oznaczone miejsca dla osób z niepełnosprawnościami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja ciągu zabytkowych kamienic w przy ul. Bohaterów Warszawy
Zakres	Projekt polegający na modernizacji elewacji wybranych kamienic przy ul. Bohaterów Warszawy, w zależności od potrzeb wraz z wymianą okien i drzwi oraz obróbkami blacharskimi oraz innymi niezbędnymi pracami. Modernizacja elewacji odbywać się będzie z dbałością o walory estetyczne i urbanistyczne oraz zachowanie dziedzictwa.
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji Poprawa stanu zasobu mieszkaniowego na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zmodernizowanych obiektów na obszarze rewitalizacji Liczba zmodernizowanych obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji
Realizowane	Kompleksowa poprawa stanu istniejącego zasobu mieszkaniowego

kierunki działań	Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Bohaterów Warszawy (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz, właściciele nieruchomości
Szacunkowa wartość	20 000 000 zł
Okres realizacji	2027-2036
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na modernizację budynków usługowych i mieszkalnych, z których korzystają i w których zamieszkują również osoby ze specjalnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa jakości infrastruktury Rynku oraz wykorzystanie obszaru do celów społecznych - etap II
Zakres	Projekt zakłada kompleksową organizację przestrzeni Rynku oraz nadanie mu nowych funkcji społecznych i rekreacyjnych. W ramach projektu planuje się budowę fontanny, która będzie pełniła zarówno funkcję estetyczną, jak i rekreacyjną, szczególnie w okresie letnim. Istotnym elementem będzie wykonanie nowoczesnego, energooszczędnego oświetlenia, podkreślającego walory architektoniczne Rynku oraz poprawiającego bezpieczeństwo użytkowników po zmroku. Przestrzeń zostanie wzbogacona także między innymi o elementy małej architektury, takie jak ławki, siedziska, leżaki miejskie, stojaki rowerowe czy stoliki do gier, umożliwiające różnorodne formy spędzania czasu. Dodatkowo przewiduje się wprowadzenie zieleni w postaci nasadzeń drzew, krzewów oraz kompozycji roślinnych w donicach.
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Poprawa dostępności do obiektów znajdujących się w centrum miasta Wzrost atrakcyjności przestrzeni dla działalności podmiotów gospodarczych
Sposób oceny rezultatów	Liczba organizowanych wydarzeń integracyjnych i kulturalnych Liczba uczestników wydarzeń integracyjnych i kulturalnych
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji

	<p>Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami</p> <p>Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji</p> <p>Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji</p> <p>Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji</p>
Lokalizacja	ul. Rynek im. Jana Pawła II (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	2 400 000 zł
Okres realizacji	2029-2031
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projekt zakłada zapewnienie dostępności przestrzeni Rynku dla wszystkich użytkowników, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez zastosowanie zasad uniwersalnego projektowania. Przewiduje się wykonanie równych, antypoślizgowych nawierzchni oraz likwidację barier architektonicznych, w tym wprowadzenie obniżonych krawężników. Zastosowane zostanie czytelne oznakowanie przestrzeni oraz elementy ułatwiające orientację. Elementy małej architektury zostaną rozmieszczone w sposób zapewniający swobodę poruszania się, a strefy wypoczynku będą dostępne również dla osób o ograniczonej mobilności, co umożliwi komfortowe korzystanie z Rynku przez wszystkich mieszkańców.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Zazielenienie ulic Bohaterów Warszawy i 1 Maja
Zakres	Zazielenienie ulic Bohaterów Warszawy i 1 Maja poprzez m.in. nasadzenia roślin niskopiennych, które poprawią estetykę przestrzeni publicznej oraz wpłyną korzystnie na mikroklimat i jakość powietrza. Planowane działania obejmują uporządkowanie pasa drogowego, przygotowanie podłoża oraz dobór gatunków roślin dostosowanych do warunków miejskich.
Prognozowane rezultaty	<p>Zwiększenie atrakcyjności ulicy</p> <p>Ograniczenie negatywnego wpływu ruchu drogowego na otoczenie</p>
Sposób oceny rezultatów	<p>Liczba wykonanych nasadzeń</p> <p>Raport jakości powietrza w mieście</p>

Realizowane kierunki działań	Ekologiczne działania w celu poprawy jakości powietrza Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. 1 Maja (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	100 000 zł
Okres realizacji	2027-2028
Sposób zapewnienia dostępności	Nasadzenia zostaną wykonane w sposób nieograniczający szerokości ciągów pieszych i nieutrudniający poruszania się osobom z niepełnosprawnościami. Zachowane zostaną odpowiednie przejścia oraz wolne od przeszkód strefy komunikacyjne.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja Parku Armii Krajowej
Zakres	<p>W ramach projektu planuje się wykonanie takich prac jak np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uporządkowanie zieleni wraz z nowymi nasadzeniami, - wyposażenie parku w obiekty małej architektury m. in. kosze, ławki, stojaki na rowery, poidelka wody pitnej, pojemniki na psie nieczystości, - wyposażenie parku w urządzenia zabawowe wykonane z materiałów naturalnych, - wyposażenie parku w ścieżkę sensoryczną, - wyposażenie parku w tabliczki informacyjne wraz z opisem historii parku oraz walorów przyrodniczych, - wykonanie systemu nawadniania roślin, - wykonanie oświetlenia parkowego oraz monitoringu, - zastosowanie systemów płoszenia ptaków.
Prognozowane rezultaty	<p>Zwiększenie dostępności terenów zielonych</p> <p>Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>Tworzenie nowych przestrzeni dla nowych inicjatyw społecznych,</p>

	kulturalnych Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zmodernizowanych lub nowych obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji
Realizowane kierunki działań	Rewaloryzacja terenów zielonych na obszarze rewitalizacji Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Park Armii Krajowej (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	5 000 000 zł
Okres realizacji	2031-2032
Sposób zapewnienia dostępności	Przewiduje się wykonanie równych, utwardzonych i antypoślizgowych alejek, umożliwiających swobodne poruszanie się osobom z ograniczoną mobilnością. Elementy małej architektury zostaną rozmieszczone w sposób nieutrudniający poruszania. Urządzenia zabawowe oraz ścieżka sensoryczna zostaną zaprojektowane w sposób integracyjny, umożliwiające korzystanie z nich przez dzieci o różnych potrzebach i poziomach sprawności. Tablice informacyjne będą zawierały czytelne, kontrastowe treści, a w miarę możliwości również elementy dotykowe lub kody QR prowadzące do materiałów cyfrowych.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa poziomu bezpieczeństwa poprzez budowę miejskiego systemu monitoringu na Rynku i wybranych kwartałach ulic
Zakres	Projekt polega na instalacji cyfrowego systemu monitoringu wizyjnego na terenie Rynku i w wybranych kwartałach ulic. System będzie wspierał działania służb porządkowych, umożliwiając bieżący nadzór nad przestrzenią publiczną oraz szybszą identyfikację zagrożeń.
Prognozowane rezultaty	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego w tym zmniejszenie ilości przestępstw oraz wykroczeń o charakterze chuligańskim
Sposób oceny	Raport poziomu bezpieczeństwa publicznego na podstawie danych

rezultatów	statystycznych policji.
Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Rynek im. Jana Pawła II (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	360 000 zł
Okres realizacji	2028
Sposób zapewnienia dostępności	Instalacja kamer zostanie zaplanowana w sposób niepowodujący barier architektonicznych ani ograniczeń w poruszaniu się. Informacje o funkcjonowaniu monitoringu będą przekazywane w sposób czytelny i zrozumiały dla wszystkich użytkowników przestrzeni.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa jakości życia oraz bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez budowę ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Wałowej – etap III
Zakres	Projekt zakłada budowę ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Wałowej w Myśliborzu. Planowana inwestycja umożliwi wykorzystanie roweru jako alternatywnego środka komunikacji dla przejazdów w obrębie centrum Myśliborza, zwiększenie dostępu do infrastruktury umożliwiającej alternatywny, bezemisyjny, bezpieczny i zdrowy sposób podróżowania realizuje podstawowe cele ukierunkowane na przyjazną dla środowiska gospodarkę niskoemisyjną.
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie bezpieczeństwa niechronionych użytkowników ruchu Wzrost popularności ekologicznych form komunikacji Poprawa zdrowia i kondycji fizycznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Długość utworzonych ścieżek rowerowych Raport dotyczący liczby wypadków z udziałem pieszych i rowerzystów na terenie lokalizacji projektu na podstawie danych policji

Realizowane kierunki działań	<p>Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji</p> <p>Ekologiczne działania w celu poprawy jakości powietrza</p> <p>Wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej</p>
Lokalizacja	ul. Wałowa (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	1 000 000 zł
Okres realizacji	2026-2032
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Przeprowadzenie inwestycji zapobiega wykluczeniu komunikacyjnemu mieszkańców z terenów wiejskich, zwiększając ich dostęp do usług publicznych, administracji, oferty kulturalnej i społecznej. Efekty projektu (powstała infrastruktura publiczna) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne). Realizacja inwestycji będzie zgodna z zasadą DNSH – promuje transport zeroemisyjny, będzie realizowana w ciągu istniejącej infrastruktury drogowej, zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem zasady jak najmniejszej ingerencji w środowisko naturalne.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa warunków mieszkaniowych osób zamieszkujących obszar rewitalizacji poprzez modernizację budynków wchodzących w skład zasobu komunalnego Gminy Myślibórz
Zakres	<p>Działania obejmujące rozwój i kompleksową modernizację lokali wchodzących w zasób komunalny Gminy Myślibórz. W ramach prac remontowych zostanie wykonana modernizacja m.in. klatek schodowych, pomieszczeń wspólnych, balkonów, łazienek i toalet, instalacji elektrycznej. W ramach prac termomodernizacyjnych zrealizowane zostaną roboty polegające na dociepleniu ścian zewnętrznych i stropodachów, wymianie okien wraz z kolorystyką elewacji. Dopuszcza się, że zakres projektu obejmować będzie także dokumentację projektową, budowę przyłączy i instalacji ciepłowniczej i gazowej oraz inne niezbędne</p>

	prace.
Prognozowane rezultaty	Poprawa stanu zasobu mieszkaniowego na obszarze rewitalizacji Zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne Poprawa estetyki i wizerunku obszaru rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zmodernizowanych budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji
Realizowane kierunki działań	Kompleksowa poprawa stanu istniejącego zasobu mieszkaniowego Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Rynek im. Jana Pawła II nr 3, ul. Rynek im. Jana Pawła II nr 4, ul. Rynek im. Jana Pawła II 14, ul. Rynek im. Jana Pawła II nr 17, ul. Armii Polskiej 8, ul. Armii Polskiej 9, ul. Armii Polskiej 10, ul. Armii Polskiej 11, ul. Armii Polskiej 12 (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	24 500 000 zł
Okres realizacji	2027-2036
Sposób zapewnienia dostępności	Zmodernizowana infrastruktura będzie pozbawiona barier architektonicznych i dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami (utwardzone dojścia, kontrastowe oznaczenia, drzwi bezprogowe); realizacja remontów i nowych obiektów z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja budynku i zagospodarowanie terenu przy Ośrodku Pomocy Społecznej i Urzędzie Stanu Cywilnego w Myśliborzu
Zakres	Kompleksowa modernizacja budynku Urzędu Stanu Cywilnego i Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego. W ramach inwestycji przewidziano m.in. wykonanie niezbędnych prac budowlanych i remontowych, w tym instalację windy umożliwiającej swobodny dostęp do wszystkich kondygnacji budynku, przebudowę wejść i ciągów komunikacyjnych oraz dostosowanie pomieszczeń do wymogów funkcjonalnych i bezpieczeństwa. Dodatkowo teren wokół budynku zostanie uporządkowany poprzez utworzenie miejsc parkingowych, co

	poprawi komfort obsługi interesantów i personelu oraz ułatwi dostęp do instytucji.
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie dostępności usług publicznych dla osób z niepełnosprawnościami Poprawa komfortu i bezpieczeństwa obsługi mieszkańców Podniesienie estetyki i funkcjonalności przestrzeni wokół budynku
Sposób oceny rezultatów	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
Lokalizacja	ul. 1 Maja 19
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	4 000 000 zł
Okres realizacji	2030-2031
Sposób zapewnienia dostępności	Projekt zapewnia dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez likwidację barier architektonicznych w budynku i na terenie przyległym. Instalacja windy umożliwi dostęp do wszystkich kondygnacji, a wejścia i ciągi komunikacyjne zostaną dostosowane pod kątem wózków inwalidzkich oraz osób o ograniczonej mobilności. Na parkingu zostaną wydzielone i oznaczone miejsca dla osób z niepełnosprawnościami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa funkcjonalności oraz zagospodarowanie terenów przyjeziornych w parku Armii Krajowej, ul. Marcinkowskiego, ul. Szarych Szeregów, Parku Wojska Polskiego oraz Osiedla XX-Lecia
Zakres	Projekt zakłada kompleksową rewaloryzację terenów nad Jeziorem Myśliborskim, mającą na celu podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej oraz poprawę jakości życia mieszkańców i turystów. W ramach inwestycji przewiduje się stworzenie nowoczesnego i bezpiecznego kąpieliska, dostosowanego do obowiązujących standardów sanitarnych i rekreacyjnych. Istotnym elementem przedsięwzięcia będzie modernizacja

	istniejącej plaży miejskiej, obejmująca m.in. uporządkowanie terenu, wprowadzenie elementów małej architektury oraz zagospodarowanie zieleni. Dodatkowo planowane jest wykonanie zaplecza sanitarnego, w tym toalet i przebieralni. Całość inwestycji ma na celu nadanie temu obszarowi nowej funkcji społecznej, sprzyjającej integracji mieszkańców, aktywnemu wypoczynkowi oraz rozwojowi lokalnej turystyki.
Prognozowane rezultaty	Zwiększenie liczby osób korzystających z miejskiej plaży
Sposób oceny rezultatów	Raport sezonowy z poziomu wykorzystania infrastruktury kąpieliska
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Marcinkowskiego, ul. Szarych Szeregów, Park Armii Krajowej (obszar rewitalizacji), os. XX-Lecia (poza obszarem rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	2 800 000 zł
Okres realizacji	2026-2029
Sposób zapewnienia dostępności	Planowane jest wykonanie utwardzonych i pozbawionych barier ciągów komunikacyjnych, umożliwiających swobodne poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami, w tym użytkownikom wózków. Dodatkowo infrastruktura sanitarna oraz część rekreacyjna zostaną zaprojektowane zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, co pozwoli na komfortowe korzystanie z przestrzeni przez wszystkich użytkowników.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Odtworzenie walorów estetycznych, użytkowych i kulturowych w kolegiacie p.w. Św. Jana Chrzciciela w Myśliborzu
Zakres	Projekt obejmuje wykonanie robót budowlanych, konserwatorskich, restauratorskich w kolegiacie p.w. Św. Jana Chrzciciela w Myśliborzu (Kościół z XIII w.), głównie w celu organizacji uroczystości o charakterze kulturalnym, mającym duże znaczenie dla mieszkańców obszaru

	rewitalizacji. Będą to m.in. koncerty organowe, koncerty muzyczne, koncerty kolęd i pastorałek. Projekt przewiduje także udostępnienie tarasu widokowego na wieży kościoła.
Prognozowane rezultaty	Poprawa jakości infrastruktury wykorzystywanej do celów turystycznych, społecznych i kulturalnych Poprawa dostępu mieszkańców obszaru rewitalizacji do wydarzeń kulturalnych Zwiększenie aktywności i integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba organizowanych wydarzeń Liczba uczestników organizowanych wydarzeń
Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Kolegiacka 1 (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Parafia pw. Św. Jana Chrzciciela w Myśliborzu
Szacunkowa wartość	500 000 zł
Okres realizacji	2028-2031
Sposób zapewnienia dostępności	Zapewnienie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami odbędzie się z poszanowaniem jego zabytkowego charakteru. Planuje się zastosowanie czytelnego oznakowania, materiałów informacyjnych w przystępnych formach oraz – w miarę możliwości technicznych – udogodnień wspierających osoby z niepełnosprawnościami sensorycznymi, tak aby umożliwić jak najszerszy dostęp do oferty obiektu.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 14	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego poprzez modernizację siatki ulic w Myśliborzu
Zakres	Projekt zakłada kompleksowy remont wybranych ulic: Przemysłowej, Bohaterów Warszawy, 1 Maja, Strzeleckiej, Malborskiej, Orlej, Wałowej oraz Grunwaldzkiej (oraz w miarę możliwości – innych ulic). W ramach inwestycji przewidziano odnowienie nawierzchni ulic, a w uzasadnionych przypadkach także modernizację podziemnych instalacji, w tym sieci

	wodociągowej, kanalizacyjnej i odprowadzania wód opadowych.
Prognozowane rezultaty	Poprawa płynności ruchu, zwiększenie bezpieczeństwa pieszych i kierowców Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej
Sposób oceny rezultatów	Długość zmodernizowanych dróg Spadek liczby zdarzeń drogowych
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Przemysłowa, ul. Bohaterów Warszawy, ul. 1 Maja, ul. Strzelecka, ul. Malborska, ul. Orła, ul. Wałowa, ul. Grunwaldzka (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	16 000 000 zł
Okres realizacji	2027-2036
Sposób zapewnienia dostępności	Obniżone krawężniki na przejściach dla pieszych, antypoślizgowe nawierzchnie oraz czytelne oznakowanie przestrzeni, co ułatwi orientację osobom z ograniczoną mobilnością i ograniczeniami sensorycznymi.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego poprzez zagospodarowanie kwartału ulic: Mariacka, Ratuszowa, Bohaterów Warszawy, Niedziałkowskiego, Orła
Zakres	W ramach inwestycji planuje się m.in. utwardzenie i uporządkowanie istniejących dojeżdżalni oraz dojazdów, co ułatwi poruszanie się pieszym i kierowcom. Przewidziana jest budowa nowoczesnego oświetlenia ulicznego, które poprawi widoczność po zmroku i wpłynie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto projekt obejmuje m.in. wykonanie estetycznych ostoi śmietnikowych, wyznaczenie miejsc parkingowych, zazielenienie oraz montaż elementów małej architektury, takich jak ławki, kosze na śmieci czy stojaki rowerowe.
Prognozowane rezultaty	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego

Sposób oceny rezultatów	Powierzchnia odnowionych terenów
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Mariacka, ul. Ratuszowa, ul. Bohaterów Warszawy, ul. Niedziałkowskiego (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	240 000 zł
Okres realizacji	2030
Sposób zapewnienia dostępności	Projekt uwzględnia zapewnienie odpowiedniej szerokości i równości ciągów pieszych, pozbawionych barier architektonicznych. Przewiduje się zastosowanie obniżonych krawężników, antypoślizgowych nawierzchni oraz czytelnego oznakowania przestrzeni. Elementy małej architektury zostaną rozmieszczone w sposób nieutrudniający poruszania się.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 16	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego poprzez zagospodarowanie kwartału ulic: Bohaterów Warszawy, Pionierów, Klasztorna, Armii Polskiej
Zakres	W ramach inwestycji planuje się m.in. utwardzenie i uporządkowanie istniejących dojeżdżalni oraz dojazdów, co ułatwi poruszanie się pieszym i kierowcom. Przewidziana jest budowa nowoczesnego oświetlenia ulicznego, które poprawi widoczność po zmroku i wpłynie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto projekt obejmuje m.in. wykonanie estetycznych osłon śmietnikowych, wyznaczenie miejsc parkingowych, zazielenienie oraz montaż elementów małej architektury, takich jak ławki, kosze na śmieci czy stojaki rowerowe.
Prognozowane rezultaty	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego
Sposób oceny rezultatów	Powierzchnia odnowionych terenów

Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Bohaterów Warszawy, ul. Pionierów, ul. Klasztorna, ul. Armii Polskiej (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	240 000 zł
Okres realizacji	2030
Sposób zapewnienia dostępności	Projekt uwzględnia zapewnienie odpowiedniej szerokości i równości ciągów pieszych, pozbawionych barier architektonicznych. Przewiduje się zastosowanie obniżonych krawężników, antypoślizgowych nawierzchni oraz czytelnego oznakowania przestrzeni. Elementy małej architektury zostaną rozmieszczone w sposób nieutrudniający poruszania się.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 17	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego poprzez zagospodarowanie kwartału ulic: Ratuszowa, Pomorska, Spadzista, Warszawska
Zakres	W ramach inwestycji planuje się m.in. utwardzenie i uporządkowanie istniejących dojeżdżalni oraz dojazdów, co ułatwi poruszanie się pieszym i kierowcom. Przewidziana jest budowa nowoczesnego oświetlenia ulicznego, które poprawi widoczność po zmroku i wpłynie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto projekt obejmuje m.in. wykonanie estetycznych ostoi śmietnikowych, wyznaczenie miejsc parkingowych, zazielenienie oraz montaż elementów małej architektury, takich jak ławki, kosze na śmieci czy stojaki rowerowe.
Prognozowane rezultaty	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego
Sposób oceny rezultatów	Powierzchnia odnowionych terenów
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji

Lokalizacja	ul. Ratuszowa, ul. Pomorska, ul. Spadzista, ul. Warszawska (obszar rewitalizacji)
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	240 000 zł
Okres realizacji	2030
Sposób zapewnienia dostępności	Projekt uwzględnia zapewnienie odpowiedniej szerokości i równości ciągów pieszych, pozbawionych barier architektonicznych. Przewiduje się zastosowanie obniżonych krawężników, antypoślizgowych nawierzchni oraz czytelnego oznakowania przestrzeni. Elementy małej architektury zostaną rozmieszczone w sposób nieutrudniający poruszania się.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 18	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego poprzez zagospodarowanie kwartału ulic: Ratuszowa, Pomorska, Wyszyńskiego, Rynek
Zakres	W ramach inwestycji planuje się m.in. utwardzenie i uporządkowanie istniejących dojeżdżalni oraz dojazdów, co ułatwi poruszanie się pieszym i kierowcom. Przewidziana jest budowa nowoczesnego oświetlenia ulicznego, które poprawi widoczność po zmroku i wpłynie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto projekt obejmuje m.in. wykonanie estetycznych osłon śmietnikowych, wyznaczenie miejsc parkingowych, zazielenienie oraz montaż elementów małej architektury, takich jak ławki, kosze na śmieci czy stojaki rowerowe.
Prognozowane rezultaty	Poprawa komfortu komunikacyjnego i bezpieczeństwa publicznego
Sposób oceny rezultatów	Powierzchnia odnowionych terenów
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Ratuszowa, ul. Pomorska, ul. Wyszyńskiego, ul. Rynek (obszar rewitalizacji)

Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	240 000 zł
Okres realizacji	2030
Sposób zapewnienia dostępności	Projekt uwzględnia zapewnienie odpowiedniej szerokości i równości ciągów pieszych, pozbawionych barier architektonicznych. Przewiduje się zastosowanie obniżonych krawężników, antypoślizgowych nawierzchni oraz czytelnego oznakowania przestrzeni. Elementy małej architektury zostaną rozmieszczone w sposób nieutrudniający poruszania się.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 19	
Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowa modernizacja i rewitalizacja Domu Wczasów Dziecięcych w Myśliborzu
Zakres	<p>Zakres zadania obejmuje kompleksowe działania inwestycyjne oraz organizacyjne mające na celu przywrócenie funkcji społeczno-edukacyjnych obiektu oraz poprawę jego stanu technicznego i efektywności użytkowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie prac budowlanych polegających na remoncie, przebudowie i modernizacji budynku, • wykonanie termomodernizacji obiektu (ocieplenie przegród, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja systemu ogrzewania), • modernizację instalacji wewnętrznych (elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, grzewczej, wentylacyjnej), • dostosowanie obiektu do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, sanitarnych oraz dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, • remont i wyposażenie pomieszczeń noclegowych, sanitarnych, dydaktycznych oraz zaplecza kuchennego i stołówki, • doposażenie obiektu w nowoczesne wyposażenie edukacyjne i rekreacyjne, • zagospodarowanie terenu wokół obiektu, w tym przestrzeni rekreacyjnych, ciągów komunikacyjnych oraz terenów zielonych, • poprawę bezpieczeństwa użytkowników poprzez montaż systemów

	monitoringu i oświetlenia zewnętrznego.
Prognozowane rezultaty	Realizacja zadania przyczyni się do podniesienia jakości infrastruktury społecznej, zwiększenia dostępności obiektu oraz poprawy warunków pobytu dzieci i młodzieży.
Sposób oceny rezultatów	Ocena osiągnięcia rezultatów projektu będzie prowadzona w sposób systematyczny, w oparciu o wskaźniki ilościowe i jakościowe, z wykorzystaniem następującej metody: analiza wskaźników produktu i rezultatu, w tym m.in. liczby osób korzystających z obiektu, stopnia wykorzystania miejsc noclegowych oraz zakresu zrealizowanych prac
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Marcinkowskiego 10
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	1 500 000 zł
Okres realizacji	2030-2031
Sposób zapewnienia dostępności	W ramach realizacji projektu zapewniona zostanie pełna dostępność obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez zastosowanie zasad uniwersalnego projektowania oraz likwidację barier funkcjonalnych i architektonicznych. Budynek zostanie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez eliminację barier w dostępie do wejścia oraz przestrzeni komunikacyjnych, a także dostosowanie wybranych pomieszczeń noclegowych, sanitarnych i użytkowych.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 20	
Nazwa przedsięwzięcia	Zwiększenie poziomu usług i handlu na obszarze rewitalizacji poprzez analizę sfery gospodarczej z jednoczesną analizą popytu

Zakres	Projekt obejmuje przeprowadzenie analizy sfery usług i handlu na obszarze rewitalizacji (w tym analizy popytu) pod kątem faktycznych potrzeb mieszkańców, a następnie wykreowanie (poprzez m.in. ulgi, dialog ze środowiskiem przedsiębiorców, itp.) programu wspierania pożądanych lub brakujących funkcji (np. wprowadzenie konkursów celowych na pożądane rodzaje działalności w obrębie zasobu gminnych lokali użytkowych).
Prognozowane rezultaty	Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji Wzrost aktywności przedsiębiorców Poprawa atrakcyjności przestrzeni miejskiej
Sposób oceny rezultatów	Analiza struktury działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz
Szacunkowa wartość	40 000 zł
Okres realizacji	2029
Sposób zapewnienia dostępności	Materiały informacyjne oraz konsultacje społeczne będą przygotowywane w formach dostępnych, m.in. z użyciem prostego języka, czytelnych treści oraz – w miarę możliwości – kanałów cyfrowych i bezpośrednich.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 21	
Nazwa przedsięwzięcia	Rynek w Myśliborzu miejscem integracji mieszkańców
Zakres	Cykl wydarzeń organizowanych w obrębie Rynku w Myśliborzu, np. weekendowe śniadanie na leżakach, pop up shop gastronomiczny, garażówka, targi staroci, warsztaty dla różnych grup organizowane przez MOK na świeżym powietrzu.
Prognozowane rezultaty	Aktywizacja lokalnej społeczności Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców

Sposób oceny rezultatów	Liczba zorganizowanych wydarzeń Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach
Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji między mieszkańcami obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Rynek im. Jana Pawła II
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz, Myśliborski Ośrodek Kultury, Muzeum Pojezierza Myśliborskiego
Szacunkowa wartość	200 000 zł
Okres realizacji	2026-2036
Sposób zapewnienia dostępności	Spełnianie wymogów dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej podczas promowania działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięcia; organizacja wydarzeń w otwartych i ogólnodostępnych przestrzeniach.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 22	
Nazwa przedsięwzięcia	Edukacja ekologiczna na obszarze rewitalizacji
Zakres	Różnorodne działania adresowane do różnych grup mieszkańców ukierunkowane na zwiększenie świadomości klimatycznej i ekologicznej obszaru rewitalizacji, między innymi: <ul style="list-style-type: none"> - organizacja warsztatów, prelekcji, spotkań i wykładów dotyczących: ochrony środowiska i bioróżnorodności, gospodarowania odpadami (segregacja, recykling), oszczędzanie energii i wody, zmiany klimatu i adaptacji do nich na poziomie lokalnym; - zielone strefy podczas wydarzeń miejskich; - sadzenie drzew i krzewów z udziałem mieszkańców; - akcje sprzątnięcia terenów zielonych, okolic jeziora, podwórek itp. - opracowanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla różnych grup wiekowych.

Prognozowane rezultaty	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, aktywizacja społeczna
Sposób oceny rezultatów	Liczba działań i akcji. Pomiary efektów środowiskowych (liczba posadzonych roślin, ilość zebranych odpadów). Ewaluacja działań i rekomendacje dla dalszych etapów rewitalizacji.
Realizowane kierunki działań	Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji między mieszkańcami obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz, spółki miejskie, jednostki organizacyjne
Szacunkowa wartość	200 000 zł
Okres realizacji	2026-2036
Sposób zapewnienia dostępności	Prowadzenie działań w różnych lokalizacjach na terenie obszaru rewitalizacji z uwzględnieniem dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej; opracowywanie materiałów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb różnych grup mieszkańców.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 23	
Nazwa przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji – przestrzeń aktywnego seniora
Zakres	Działania mające na celu integrację i aktywizację seniorów na wielu płaszczyznach, m.in. poprzez organizację zajęć sportowo-rehabilitacyjnych, zajęć usprawniających pamięć, edukacyjnych, artystycznych. Organizacja wykładów i pogadanek tematycznych ze specjalistami, np. lekarzem, farmaceutą. Dodatkowo włączenie seniorów do życia społecznego i kulturalnego miasta, poprzez rozszerzenie dotychczasowej oferty wydarzeń kulturalnych na spotkania z artystami ukierunkowanymi na tę grupę wiekową.
Prognozowane rezultaty	Wzrost liczby działań integracyjnych i kulturalnych na rzecz seniorów Wzrost międzypokoleniowej integracji społecznej
Sposób oceny	Liczba wydarzeń (warsztatowych, integracyjnych lub kulturalnych) skierowanych do seniorów

rezultatów	
Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji między mieszkańcami obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący	Gmina Myślibórz, Myśliborski Ośrodek Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej
Szacunkowa wartość	500 000 zł
Okres realizacji	2027-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie zapewnia możliwość pełnego uczestnictwa wszystkim mieszkańcom, w tym również osobom ze szczególnymi potrzebami. Zajęcia realizowane będą w obiektach pozbawionych barier architektonicznych. Zapewnione zostanie odpowiednie oświetlenie i czytelne oznakowanie pomieszczeń, a także miejsca siedzące oraz przestrzenie umożliwiające swobodne poruszanie się. Materiały informacyjne zostaną przygotowane z użyciem większej czcionki i odpowiedniego kontrastu.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 24	
Nazwa przedsięwzięcia	Międzypokoleniowe dziedzictwo Myśliborza
Zakres	Cykl spotkań integrujących lokalną społeczność, podczas których przedstawiciele starszych pokoleń będą przekazywać młodzieży swoje doświadczenia: warsztaty kulinarne, warsztaty rękodzieła, szycia, rozmowy o obrzędach, historii, stworzenie archiwum historii mówionej Myśliborza.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji Aktywizacja lokalnej społeczności Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Wzmocnienie więzi z miejscem zamieszkania
Sposób oceny rezultatów	Liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze integracyjnym Liczba uczestników wydarzeń o charakterze integracyjnym

Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji między mieszkańcami obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący	Myśliborski Ośrodek Kultury, Muzeum Pojezierza Myśliborskiego, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Myśliborzu
Szacunkowa wartość	50 000 zł
Okres realizacji	2027-2028
Sposób zapewnienia dostępności	Spełnianie wymogów dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej podczas promowania działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięcia. Wydarzenia będą prowadzone w formach możliwych do udziału także dla osób z ograniczoną mobilnością lub percepcją.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 25	
Nazwa przedsięwzięcia	Młodzieżowe Laboratorium Kultury
Zakres	Utworzenie w miejskim ośrodku kultury cyklicznej przestrzeni dedykowanej młodzieży, w ramach której (np. raz w tygodniu) wybrana część obiektu będzie oddawana do ich dyspozycji. Młodzi mieszkańcy będą mieli możliwość samodzielnego inicjowania, współorganizowania i realizowania wydarzeń kulturalnych, artystycznych oraz społecznych, takich jak koncerty, spotkania, warsztaty czy prezentacje twórczości własnej. Działania będą realizowane przy wsparciu kadry Myśliborskiego Ośrodka Kultury, pełniącej funkcję doradczą i animacyjną.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji Aktywizacja lokalnej społeczności Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców
Sposób oceny rezultatów	Liczba nowo utworzonych miejsc integracji Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji między mieszkańcami

	obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	ul. Klasztorna 3
Podmiot realizujący	Myśluborski Ośrodek Kultury
Szacunkowa wartość	200 000 zł
Okres realizacji	2027-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Spełnianie wymogów dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej podczas promowania działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięcia. Wydarzenia będą prowadzone w formach możliwych do udziału także dla osób z ograniczoną mobilnością lub percepcją.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 26	
Nazwa przedsięwzięcia	Program wsparcia i aktywizacji społecznej mieszkańców
Zakres	Inicjowanie, prowadzenie i koordynowanie różnorodnych działań Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz różnych grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym m.in. wsparcie dla osób borykających się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, oferta wsparcia psychologicznego dla dzieci, młodzieży, wsparcie społeczne i zawodowe mieszkańców oraz ich rodzin z obszaru rewitalizacji, otwarcie Punktu Konsultacyjnego ds. profilaktyki i wspierania rodziny.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zrealizowanych projektów i programów ukierunkowanych na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Liczba osób biorących udział w projektach
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji między mieszkańcami obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot	Gmina Myślubórz, Ośrodek Pomocy Społecznej

realizujący	
Szacunkowa wartość	600 000 zł
Okres realizacji	2028-2032
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projekt dedykowany osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym m.in. osobom bezrobotnym, z niepełnosprawnościami.</p> <p>Informowanie o wydarzeniach i działaniach w ramach przedsięwzięcia zgodnie z wymaganiami dotyczącymi dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej (przekazywanie informacji w prostym i zrozumiałym języku, stosowanie różnych kanałów komunikacji, przygotowanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych w formach dostępnych: czytelna czcionka, odpowiedni kontrast, klarowna struktura treści). Wydarzenia organizowane będą w pomieszczeniach bez barier architektonicznych i przystosowanych do korzystania przez osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności.</p>

Dopuszcza się możliwość realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki oraz potrzeby zapewnienia skutecznej realizacji celów rewitalizacji określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji, przedsięwzięcia takie mogą być realizowane poza obszarem rewitalizacji, o ile zostanie wykazane ich powiązanie funkcjonalne i merytoryczne z obszarem rewitalizacji oraz ich rzeczywisty wpływ na procesy jego ożywienia i ograniczania zjawisk kryzysowych.

Warunkiem dopuszczenia takich działań jest wykazanie, że ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów rewitalizacji w szczególności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym lub przestrzenno-funkcjonalnym, a ich efekty będą oddziaływać na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji w Myślibórz.

6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniższe zestawienie przedstawia charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Przedsięwzięcia te nazywane są skrótowo „przedsięwzięciami uzupełniającymi” lub „projektami uzupełniającymi”. Ich realizacja przyczyni się do zwiększenia stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji w Gminie Myślibórz. Szeroka paleta i otwarty zakres przedsięwzięć uzupełniających dają szansę na angażowanie i aktywizowanie interesariuszy rewitalizacji na wszystkich etapach realizacji GPR w gminie.

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 1 (PU1)	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie gminnego funduszu dla wspólnot mieszkaniowych
Zakres	Utworzenie gminnego funduszu wsparcia dla wspólnot mieszkaniowych, przeznaczonego na odnowę budynków zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji oraz ich otoczenia (w tym podwórek). Celem inicjatywy jest poprawa estetyki przestrzeni miejskiej, ochrona wartości architektonicznych budynków oraz podniesienie standardu zamieszkania. Fundusz będzie umożliwiał współfinansowanie prac remontowych, w tym renowacji detali architektonicznych oraz termomodernizacji elewacji.
Realizowane kierunki działań	Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji między mieszkańcami obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 2 (PU2)	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez budowę miejskiego systemu monitoringu na Osiedlu XX-lecia
Zakres	Projekt polega na instalacji cyfrowego systemu monitoringu wizyjnego na terenie osiedla (5-7 kamer). System będzie wspierał działania służb porządkowych, umożliwiając bieżący nadzór nad przestrzenią publiczną oraz szybszą identyfikację zagrożeń.
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 3 (PU3)	
Nazwa przedsięwzięcia	Odtworzenie walorów historycznych murów obronnych poprzez poprawę stanu technicznego zabytku – etap II
Zakres	Projekt obejmuje dokończenie remontu zabytkowych obwarowań miejskich wraz zagospodarowaniem terenów przyległych (mała architektura) oraz budowę oświetlenia.
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 4 (PU4)
--

Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa komfortu oraz bezpieczeństwa poprzez zagospodarowanie terenów międzyosiedlowych i podwórek
Zakres	Projekt polega na zagospodarowaniu terenów międzyosiedlowych (przebudowa chodników, jezdni, budowa osłon śmietnikowych, oraz budowa małej architektury z funkcją integracji społecznej). Tworzenie i współtworzenie niewielkich przestrzeni publicznych, półpublicznych i podwórek stanowiących element tzw. „zielonych wysp” w przestrzeni obszaru rewitalizacji poprawiających jakość życia w gęstej zabudowie oraz umożliwiającymi interakcje społeczne, kontakt z naturą i rekreację dla różnych grup odbiorców. W aspekcie społecznym i technicznym działania projektowe będą realizowane od etapu koncepcyjnego wraz z lokalną społecznością (np. budżet obywatelski, konsultacje społeczne, współdziałanie lokalnej społeczności od etapu koncepcyjnego).
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 5 (PU5)	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu przy ul. Spadzistej, Warszawskiej, Młyńskiej
Zakres	Zagospodarowanie niewykorzystanego terenu ograniczonego ulicami Spadzistą, Młyńską i Warszawską poprzez utworzenie funkcjonalnego parkingu ogólnodostępnego. W ramach inwestycji przewiduje się uporządkowanie terenu, wykonanie nawierzchni, wyznaczenie miejsc postojowych oraz montaż niezbędnej infrastruktury, takiej jak oświetlenie i elementy organizacji ruchu.
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 6 (PU6)	
Nazwa przedsięwzięcia	Ekologiczny obszar rewitalizacji
Zakres	Wymiana źródeł ogrzewania na ekologiczne, termomodernizacja budynków przeprowadzona z poszanowaniem historycznych elementów wystroju obiektów zabytkowych lub o wartościach historycznych i architektonicznych.
Realizowane kierunki działań	Ekologiczne działania w celu poprawy jakości powietrza

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 7 (PU7)	
Nazwa przedsięwzięcia	Infrastruktura rowerowa dla zrównoważonej mobilności
Zakres	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury rowerowej na obszarze rewitalizacji w Myśliborzu. Przedsięwzięcie obejmuje budowę i przebudowę ścieżek rowerowych na obszarze rewitalizacji. Ścieżki rowerowe będą stanowiły jeden z elementów funkcjonującego w mieście systemu mobilności miejskiej. Ścieżki rowerowe będą zasadniczo przebiegały wzdłuż ciągów drogowych. Poza ścieżkami rowerowymi w ramach przedsięwzięcia planowany jest montaż samoobsługowych stacji napraw rowerów.
Realizowane kierunki działań	Wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 8 (PU8)	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa hali sportowej przy ul. 11 Listopada wraz zagospodarowaniem terenu
Zakres	Projekt zakłada budowę nowoczesnej hali sportowej przy ul. 11 Listopada wraz z kompleksowym zagospodarowaniem przyległego terenu, w tym stworzeniem infrastruktury sprzyjającej rekreacji i integracji mieszkańców. Inwestycja ma na celu poprawę jakości życia lokalnej społeczności, zwiększenie dostępności do obiektów sportowych oraz ożywienie przestrzeni miejskiej.
Realizowane kierunki działań	Modernizacja i poprawa stanu infrastruktury publicznej na obszarze rewitalizacji Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji

Ponadto Gminny Program Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036 dopuszcza realizację, potencjalnie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wypełniały następujące cele:

- wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją;
- poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
- pobudzanie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne;

- zachęcenia mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego;
- zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich;
- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym;
- wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe);
- wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Osiągnięcie celów GPR wymaga jednoczesnej realizacji wielu różnorodnych projektów rewitalizacyjnych. Potrzeba łączenia działań podejmowanych przez różne podmioty i osoby zaangażowane we wdrażanie programu wynika również z charakteru i skali zaplanowanych przedsięwzięć.

W poprzednim rozdziale wskazano główne kierunki działań, do których realizacji przyczyniają się poszczególne projekty. Na tej podstawie, planując i wdrażając działania, należy w pierwszej kolejności określić, które z nich są lub powinny być ze sobą powiązane. Przedsięwzięcia komplementarne to takie, które wspólnie odpowiadają na podobne problemy występujące na obszarze rewitalizacji oraz prowadzą do osiągnięcia zbliżonych lub wzajemnie uzupełniających się celów.

Jako przykłady można wskazać przedsięwzięcia realizujące kierunek działań „Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji”. Są to: „Obszar rewitalizacji – przestrzeń aktywnego seniora”, „Międzypokoleniowe dziedzictwo Myśliborza”, „Rynek w Myśliborzu miejsce integracji mieszkańców”, „Utworzenie dziennego domu pobytu seniora w budynku dawnej szkoły wraz z zagospodarowaniem terenu”, „Odtworzenie walorów estetycznych, użytkowych i kulturowych w kolegiacie p.w. Św. Jana Chrzciciela w Myśliborzu”.

Skuteczna integracja działań rewitalizacyjnych wymaga regularnego monitorowania potrzeb interesariuszy oraz postępów realizacji projektów. W tym celu przewidziano cykliczne (co najmniej raz na kwartał) spotkania koordynacyjne Zespołu ds. Rewitalizacji, podczas których analizowane będą m.in. zależności między poszczególnymi przedsięwzięciami. Ma to kluczowe znaczenie dla powodzenia programu oraz pełnego wykorzystania potencjału podejmowanych działań, zwłaszcza że wiele z nich – szczególnie tych integrujących społeczność lokalną – będzie realizowanych równoległe z rozwojem infrastruktury. Istotnym elementem integracji będzie również utrzymanie stałej współpracy z mieszkańcami i środowiskiem gospodarczym.

Konieczność łączenia działań wynika także z zasad przyjętych przy wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz opracowywaniu programu. Obejmują one m.in. koncentrację przestrzenną (skupienie działań na obszarze o największym nagromadzeniu problemów), komplementarność problemową (łączenie różnych polityk samorządowych), komplementarność proceduralno-instytucjonalną (dostosowanie systemu zarządzania do lokalnych uwarunkowań), komplementarność międzyokresową (spójność działań planowanych do 2036 roku z już

realizowanymi) oraz komplementarność finansową (łączenie środków publicznych i prywatnych oraz pozyskiwanie funduszy zewnętrznych).

8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PROGRAMU

8.1. Ramy finansowe realizacji Programu

Łączne szacunkowe środki finansowe przewidywane na realizację *Programu* obejmują środki kierowane na realizację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kwocie około 81,4 mln złotych.

Zgodnie z przyjętymi założeniami podstawę finansowania GPR będą stanowić środki finansowe Gminy Myślibórz oraz środki zewnętrzne. Gmina będzie w pierwszej kolejności dążyć do przeznaczania jak największej sumy środków z budżetu gminy na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Jednocześnie będzie aktywnie poszukiwała zewnętrznych źródeł finansowania. Źródła te zostały szczegółowo opisane w kolejnym podrozdziale. W toku realizacji GPR znaczenie będą miały również zasoby własne (finansowe i niefinansowe) interesariuszy procesu rewitalizacji zaangażowanych we wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Będą to m.in. praca wolontariuszy, społeczników i liderów lokalnych, zasoby lokalowe, specjalistyczny sprzęt, środki właścicieli nieruchomości itd.

Tabela 4. Szacowane koszty realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR

	Budżet gminy	Środki UE i inne zagraniczne	Środki krajowe	Środki zwrotne	Środki prywatne	Wartość ogółem
Szacowane środki na realizację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (zł)	55 260 000 zł	14 000 000 zł	5 400 000 zł	4 500 000 zł	2 250 000 zł	81 410 000 zł

8.2. Potencjalne źródła finansowania programu

Zapewnienie kompleksowego podejścia do procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością oparcia realizacji GPR na komplementarności źródeł finansowania. Polega ona na łączeniu środków własnych gminy oraz innych interesariuszy (w tym prywatnych) ze środkami zewnętrznymi (dotacyjnymi lub pożyczkowymi na preferencyjnych warunkach) – europejskimi (w ramach różnych funduszy) i krajowymi. W tym celu w *Programie* ramowo określono potencjalne, możliwe do wykorzystania źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Należy przyjąć, że w okresie wdrażania GPR (tj. do 2036 roku) pojawią się nowe źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a dostępne obecnie źródła finansowania wygasną, natomiast zasady pozyskiwania jeszcze innych zostaną zmienione. Oznacza to konieczność stałego śledzenia i pozyskiwania dostępnych źródeł dla konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Z kolei w przypadkach braku uzyskania pierwotnie planowanego dofinansowania danego przedsięwzięcia z określonego źródła, powinny być podejmowane próby wykorzystania innych źródeł lub wspieranie procesów środkami własnymi gminy.

8.2.1. Środki europejskie

Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027

Program Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 (FEPZ) obejmuje wsparcie województwa zachodniopomorskiego w ramach wszystkich pięciu tzw. celów polityki spójności 2021-2027 (CP). FEPZ wskazuje rewitalizację gmin wśród głównych instrumentów terytorialnych w regionie. W ramach celu CP 4 – „Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych” – FEPZ przewiduje wsparcie rewitalizacji zarówno w celu szczegółowym 4(ii) („Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online”), jak i w celu 4(iii) („Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne”).

Należy zwrócić uwagę, że środki FEPZ, które mogą być użyte przy realizacji GPR, to nie tylko środki przeznaczone wprost na rewitalizację, ale także środki w ramach innych celów polityki spójności, które będą potencjalnie mogły wesprzeć realizację poszczególnych przedsięwzięć określonych w GPR.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę Klimat Środowisko 2021-2027

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) to krajowy program zapewniający środki Funduszy Europejskich na duże projekty dotyczące m.in. bezpieczeństwa energetycznego, rozwoju odnawialnych źródeł energii, ochrony środowiska, zrównoważonego transportu, ochrony zdrowia, a także rozwoju kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) to krajowy program zapewniający środki Funduszy Europejskich na duże projekty dotyczące m.in. badań i rozwoju oraz na innowacje i zwiększanie konkurencyjności gospodarki.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) to krajowy program zapewniający środki Funduszy Europejskich na szeroko pojęty rozwój społeczny. W ramach FERS środki unijne wspierają m.in. poprawianie sytuacji osób na zmieniającym się rynku pracy, rozwój edukacji i rozwój usług zdrowotnych, a także zapewniają wsparcie rodziców w opiece nad dziećmi i wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) to krajowy program dotyczący cyfryzacji różnych sfer rozwoju. Wsparcie FERC obejmuje m.in.: zwiększanie dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, rozwój e-usług, poprawę cyberbezpieczeństwa oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

Fundusze Europejskie na lata 2028–2034

W czasie opracowania GPR, trwały początkowe prace Komisji Europejskiej i polskiego rządu nad środkami, celami unijnej Polityki Spójności. W lipcu 2025 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt kolejnego długoterminowego budżetu UE na lata 2028–2034, czyli tak zwanych wieloletnich ram finansowych (WRF). Budżet na siedem lat, opiewający na ok. 2 biliony euro (dla wszystkich krajów UE), ma na celu wzmocnienie suwerenności, pobudzenie konkurencyjności i zwiększenie odporności Europy. Nowy usprawniony budżet UE posłużyć ma modernizacji inwestycji i umożliwić bardziej strategiczne dopasowanie priorytetów krajowych i unijnych. Należy założyć że w ramach tych środków będzie szereg możliwości finansowania różnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach niniejszego GPR.

Fundusze transgraniczne, w szczególności Program Współpracy Interreg Meklemburgia-Pomorze Przednie/Brandenburgia - Polska 2021-2027

Interreg Meklemburgia-Pomorze Przednie/Brandenburgia - Polska 2021-2027 to program współpracy mający na celu wspieranie projektów na pograniczu brandenbursko-polskim, obejmujący swym zakresem terytorialnym gminy z województwa zachodniopomorskiego. Jest on współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Obszary wsparcia programu to wspieranie badań i innowacji, przewyższanie skutków zmian klimatu i

ochronę przyrody, rozwój edukacji, kultury i turystyki, rozwój współpracy instytucji publicznych oraz integrację mieszkańców z Polski i z Niemiec.

8.2.2. Inne potencjalne zewnętrzne źródła finansowania

Fundusze norweskie i EOG

Głównym celem funduszy jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych oraz współpracy merytorycznej pomiędzy państwami-darczyńcami oraz państwem-beneficjentem. Szeroki zakres wsparcia jest wzbogacony poprzez możliwość współpracy z partnerami z krajów finansujących, co pozwala na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

Należy zakładać, że wdrażanie GPR będzie się odbywać również z wykorzystaniem środków EOG z kolejnych perspektyw finansowych tych funduszy.

Program Wieloletni Senior Plus

Program na lata 2021-2025, który prowadzony jest przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, ma na celu wsparcie warunków do aktywnego starzenia się w środowisku lokalnym oraz jak najdłuższego udziału w życiu społecznym seniorów. Wspiera on działania mające na celu zwiększenie spójności społecznej poprzez wsparcie kierowane do najstarszej części społeczeństwa. Program obejmuje zarówno działania związane z utworzeniem lub wyposażeniem infrastruktury społecznej wspierającej seniorów, jak też stanowi wsparcie dla zapewnienia funkcjonowania już istniejących obiektów.

Program „Warto być przedsiębiorstwem społecznym!” na lata 2026-2028

Głównym celem programu jest rozwijanie przedsiębiorczości społecznej przez zapewnienie podmiotom dostępu do wsparcia finansowego ułatwiającego tworzenie miejsc pracy oraz reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także wzmocnienie zdolności do świadczenia usług społecznych.

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, minister właściwy do spraw kultury fizycznej jest dysponentem państwowego funduszu celowego pod nazwą Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej. Wydatki w ramach funduszu ponoszone są na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych, rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa oraz zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej.

Zasady wdrażania środków funduszu określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Sportu i Turystyki z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Kultury Fizycznej.

Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym fundusz, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jest funduszem celowym obejmującym wsparcie osób niepełnosprawnych oraz emerytów i rencistów. Stosownie do art. 6 oraz art. 7 ust. 1 i ust. 5 ustawy zgromadzone w ramach niniejszego funduszu środki finansowe przeznaczone są na realizację zadań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez programy rządowe Rady Ministrów i programy resortowe ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Jednym z takich programów jest program „Centra opiekuńczo-mieszkalne” realizowany przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Fundusz Dostępności

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami Fundusz Dostępności jest funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Celem tego funduszu jest realizacja zadań polegających na wsparciu działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Realizacja przedsięwzięć polegających na likwidacji barier architektonicznych może być wspierana w ramach funduszu poprzez korzystnie oprocentowane instrumenty zwrotne.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Zgodnie z art. 90u ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Rada Ministrów realizuje Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2026-2030, którego celem jest wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych oraz pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, które stanowią centrum dostępu do kultury i wiedzy. Program ten realizowany jest poprzez poprawę oferty bibliotek publicznych oraz inwestycje w ich infrastrukturę. Obejmuje to w szczególności dostosowanie bazy lokalowej do współczesnych standardów w zakresie obiektów użyteczności publicznej w celu rozwijania kompetencji społecznych i kulturowych mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności świadczonych usług.

Fundusz Termomodernizacji i Remontów

Fundusz Termomodernizacji i Remontów, którego wdrażanie ustanowiła ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji

emisyjności budynków, przewiduje udzielanie wsparcia na działania w zakresie termomodernizacji lub przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu skutkom luki remontowej.

Bezwrotne wsparcie budownictwa z Funduszu Doptat

Celem rządowego programu bezzwrotnego finansowego wsparcia budownictwa jest zwiększenie zasobu lokali mieszkalnych oraz lokali i pomieszczeń z zakresu pomocy społecznej, służących zaspokajaniu potrzeb osób o niskich i przeciętnych dochodach. Bezzwrotne wsparcie może zostać udzielone na szeroką paletę działań związanych z rozwojem mieszkalnictwa i przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym – od utworzenia lub modernizacji lokali mieszkalnych na wynajem o ograniczonym czynszu (w tym lokali w ramach mieszkaniowego zasobu gminy) poprzez tworzenie lub modernizację mieszkań treningowych i wspomaganych po tworzenie/rozbudowę noclegowni czy schronisk dla osób bezdomnych. Wsparcie może też dotyczyć utworzenia lub modernizacji infrastruktury społecznej.

Program wspierania społecznego budownictwa czynszowego

Preferencyjne kredyty dla towarzystw budownictwa społecznego, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych, spółek gminnych mogą być przeznaczone na realizację inwestycji mieszkaniowych, takich jak tworzenie (poprzez budowę lub remont/adaptację) mieszkań na wynajem z limitowaną ustawowo stawką czynszu lub mieszkań spółdzielczych lokatorskich.

Program Ministerstwa i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona zabytków”

Celem programu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne. Służyć temu mają dotacje na ten cel udzielane przez ministerstwo, o które ubiegać mogą się podmioty posiadające osobowość prawną, osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego lub inne jednostki organizacyjne, będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadające taki zabytek w trwałym zarządzie. Nabór do programu odbywa się zazwyczaj dwa razy do roku.

Rządowy Program Odbudowy Zabytków

23 listopada 2022 r. Rada Ministrów ustanowiła Rządowy Program Odbudowy Zabytków, realizowany ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Jego celem jest ochrona zabytków i opieka nad zabytkami. Dofinansowanie z programu przekazuje się: gminom, powiatom,

województwom na realizację zadań inwestycyjnych służących powyższemu celowi. Operatorem programu jest Bank Gospodarstwa Krajowego.

Środki z programu mogą być przeznaczone na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków, a także na udzielanie przez wnioskodawcę dotacji, o której mowa w art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków.

9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM

9.1. Opis struktury i kosztów zarządzania realizacją GPR

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, opracowanie oraz realizacja i nadzór nad realizacją *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036*, między innymi poprzez prowadzenie oceny aktualności i stopnia realizacji, stanowią odpowiedzialność Burmistrza Myśliborza.

Wieloletni horyzont czasowy *Programu*, jak również szeroki zakres zadań oraz obowiązków o charakterze formalnym, które wynikają z wdrażania przepisów ustawy o rewitalizacji w związku z wyznaczeniem na terenie gminy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przyjęciem programu rewitalizacji, wiążą się z koniecznością powołania Zespołu ds. Rewitalizacji.

Zespół ds. Rewitalizacji będzie zespołem roboczym powołanym przez Burmistrza Myśliborza. Powierzona zostanie mu realizacja GPR i zadań wynikających z przepisów ustawy o rewitalizacji, w tym w szczególności:

- bieżąca koordynacja realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu efektywnej alokacji zasobów i osiągnięcia wartości dodanej z synergii różnorodnych projektów,
- monitorowanie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w *Programie* oraz przygotowywanie rocznych informacji dotyczących postępu realizacji *Programu* i przedkładanie ich Burmistrzowi,
- ocena sposobu realizacji celów procesu rewitalizacji poprzez przyjęte kierunki działań i wdrażane przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wzajemna integracja tych przedsięwzięć dla osiągnięcia celów,
- zapewnienie komplementarności działań w wyznaczonym obszarze rewitalizacji,
- monitorowanie postępów w zakresie wdrażania *Programu* oraz przygotowanie i przedłożenie Burmistrzowi oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.

W skład Zespołu wchodzić będą przedstawiciele poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych, realizujący zadania w zakresie:

- pomocy społecznej,
- rozwoju oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- polityki przestrzennej gminy,

- prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy,
- przygotowania i realizacji zadań inwestycyjnych gminy,
- pozyskiwania środków pozabudżetowych na potrzeby realizacji *Programu*,
- gospodarowania nieruchomościami gminy oraz mieszkaniowym zasobem gminy,
- gospodarki gminnej oraz utrzymania terenów zieleni i przestrzeni publicznej,
- gospodarki finansowej gminy w ramach budżetu oraz planów wieloletnich.

Dokładny skład Zespołu oraz szczegółowe zasady jego funkcjonowania i komunikacji zostaną określone Zarządzeniem Burmistrza Myśliborza po przyjęciu przez Radę Miejską *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036*.

Pracami zespołu kierować będzie wyznaczony przez Burmistrza **Koordinator Zespołu ds. Rewitalizacji**, do którego zadań będzie należało również prowadzenie bieżącej koordynacji i obsługi Zespołu. Koordynator będzie realizować swoje zadania w szczególności poprzez:

- bieżącą organizację prac Zespołu ds. Rewitalizacji,
- zapewnienie spójności realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji oraz odpowiadającymi im kierunkami działań poprzez udział w pracach nad zlecaniem i opracowaniem dokumentacji,
- bezpośrednią współpracę z interesariuszami, o których mowa w art. 2. ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz podmiotami, o których mowa w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, w tym poprzez wsparcie i zapewnienie ciągłości funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji (w szczególności organizację spotkań, sporządzanie protokołów, obsługę zapytań członków i zgłaszanych tematów, prowadzenie spraw związanych z utrzymaniem pełnego składu),
- prowadzenie działań w zakresie partycypacji społecznej, w tym w zakresie wspierania inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy realizacji gminnego programu rewitalizacji oraz zapewnieniu w czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy, stosownie do art. 5 ust. 2 i ust. 3 ustawy o rewitalizacji,
- koordynację prac nad sporządzaniem projektów raportów podsumowujących stan realizacji gminnego programu rewitalizacji oraz projektów oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji,

- inne zadania związane z wdrażaniem gminnego programu rewitalizacji.

Struktura zarządzania realizacją GPR będzie podlegała koniecznym zmianom, wynikającym z etapu realizacji GPR, zmieniających się zasobów kadrowych i finansowych czy też okoliczności zewnętrznych wpływających na proces rewitalizacji w Myśliborzu.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, struktura zarządzania procesem rewitalizacji powinna znaleźć odzwierciedlenie w kosztach tego procesu określonych w gminnym programie rewitalizacji. Jako że realizacja GPR będzie bazować przede wszystkim na zaangażowaniu i udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Myśliborzu i jego jednostek organizacyjnych, wdrażanie GPR nie będzie generowało dodatkowych kosztów.

9.2. Ramowy harmonogram realizacji GPR

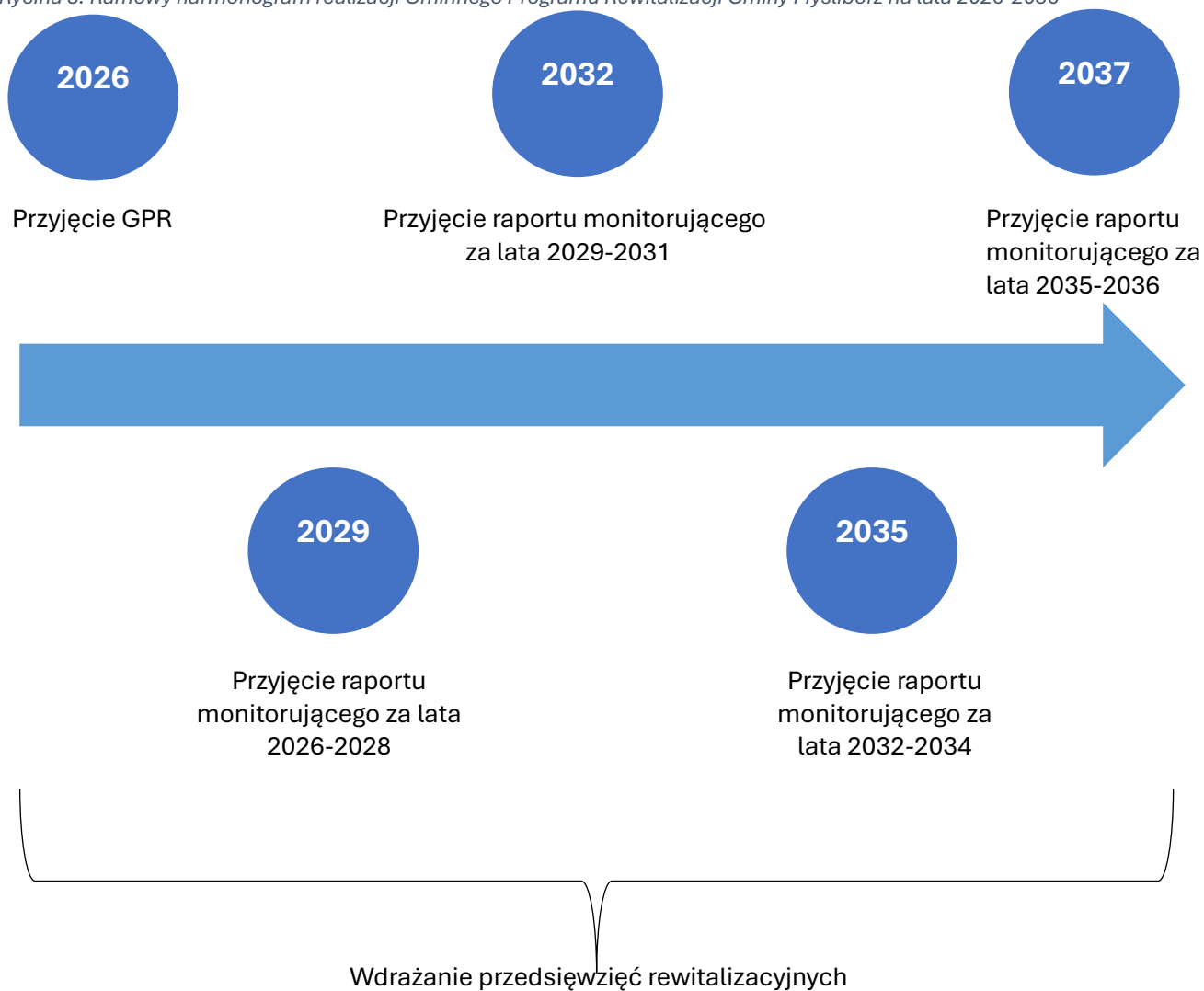
Perspektywa realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026* obejmuje dziesięć lat.

Przyjęty harmonogram realizacji GPR opiera się na najważniejszych etapach i działaniach, które powinny zostać podjęte w toku realizacji *Programu* przy uwzględnieniu, że kluczowym etapem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie etap przygotowawczy. Etap ten obejmuje rzetelne opracowanie założeń przedprojektowych uzgadnianych między poszczególnymi interesariuszami rewitalizacji.

Zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny, w perspektywie do 2035 roku corocznie opracowany zostanie raport dotyczący stanu realizacji *Programu*. Ponadto, co 3 lata sporządzane będą oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Dodatkowo zaplanowano sporządzenie oceny efektów *Programu* po zakończeniu jego realizacji (ocena *ex post*), co nastąpi w 2037 roku. Jej celem będzie weryfikacja zasadności kontynuacji procesu rewitalizacji w wyznaczonym obszarze oraz trafności założeń i skutków realizacji GPR.

W toku realizacji *Programu* przewiduje się aktywny udział Komitetu Rewitalizacji. W okresie do 2035 roku przewiduje się zachowanie co najmniej trzech kadencji. Takie rozwiązanie z jednej strony pozwoli na zapewnienie ciągłości procesu, a z drugiej na utrzymanie na wysokim poziomie zaangażowania interesariuszy, co z kolei umożliwi ich udział merytoryczny w realizacji i ocenie tego procesu.

Rycina 3. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036

10. SPOSÓB ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI

10.1. Współpraca ze stroną społeczną i otoczeniem gospodarczym

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036 pełni funkcję strategii innego instrumentu terytorialnego, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Jednym z elementów realizacji takiej strategii jest konieczność zaangażowania na etapie jej realizacji partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Podczas prac nad GPR zorganizowano wydarzenia konsultacyjne, a także podejmowano działania informacyjne, mające na celu włączenie interesariuszy procesu rewitalizacji w prace nad *Programem*. Opisano je szczegółowo w rozdziale 1.3. niniejszego dokumentu pt. „Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i interesariuszy rewitalizacji na etapie prac nad programem”.

Podczas wdrażania GPR planuje się włączanie w realizację przedsięwzięć wynikających z treści GPR organizacji społecznych, biznesu, a także innych podmiotów. Wynika to wprost zarówno z celów rewitalizacji w Gminie Myślibórz, jak i z treści i zakresu wielu przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Znaczenie partycypacji społecznej w GPR potwierdza charakterystyka kilku przedsięwzięć (np. *Międzypokoleniowe dziedzictwo Myśliborza*), w których zakłada się zwiększenie wpływu lokalnej społeczności, w tym organizacji społecznych i ich wpływu na proces i obszar rewitalizacji. Niektóre przedsięwzięcia wprost bazują na zaangażowaniu interesariuszy w projektowanie przekształceń obszaru rewitalizacji, np. *Młodzieżowe Laboratorium Kultury*.

Planuje się ponadto w ramach realizacji GPR zwiększanie wysiłków na rzecz angażowania mieszkańców i budowania świadomości („awareness”) o procesie rewitalizacji. Służyć temu będzie m.in. częsta obecność koordynatora ds. rewitalizacji w różnych miejscach istotnych dla lokalnej społeczności i dla osiągnięcia celów GPR, a także jego stała dostępność dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i gotowość do dyskusji na tematy związane z rewitalizacją.

W ramach ciągłego i wygodnego informowania interesariuszy o procesie rewitalizacji w Gminie Myślibórz, w tym o przedsięwzięciach, planach, raportach itd., planowane jest prowadzenie zakładki „Rewitalizacja” na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, Będzie to służyć nie tylko informacji o procesie rewitalizacji, ale też do angażowaniu różnych grup interesariuszy i poszczególnych osób i instytucji w toku realizacji programu.

Dodatkowo, elementem zarówno informującym, jak i zachęcającym mieszkańców do zainteresowania się rewitalizacją, będzie co trzyletnie badanie społeczne, stanowiące element systemu monitorowania i oceny programu rewitalizacji.

10.2. Komitet Rewitalizacji

Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji kluczową formą zaangażowania wskazanych wyżej partnerów będzie Komitet Rewitalizacji. Jest to organ opiniotwórczo-doradczy Burmistrza Myśliborza, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy procesu rewitalizacji z odpowiedzialnymi za koordynację tego procesu organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji zajmuje stanowiska dotyczące kluczowych etapów procesu rewitalizacji. Należą do nich opiniowanie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR oraz opiniowanie projektu *Programu* lub jego zmiany. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa w drodze uchwały Rada Miejska w Myśliborzu, zapewniając wyłanianie interesariuszy przez ich przedstawicieli.

W celu osiągnięcia efektywnej współpracy z Komitetem Rewitalizacji oparto ją na następujących zasadach:

1. Komitet będzie reprezentować różne grupy interesariuszy procesu rewitalizacji, w szczególności wymienione w ustawie o rewitalizacji, zmierzając jednocześnie do samodzielnego wyłaniania interesariuszy spośród ich przedstawicieli.
2. W skład Komitetu wejdą przedstawiciele grup i zespołów o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym, reprezentujących m.in. środowiska seniorów, młodzieży itd.
3. Współpraca z Komitetem będzie opierać się na wzajemnej otwartości w celu stworzenia jak najlepszych warunków do swobodnego podejmowania przez Komitet własnych inicjatyw dotyczących wspierania procesu rewitalizacji.

Powyższe kierunki stanowią punkt wyjścia dla opracowania lub ewentualnych aktualizacji uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU

Wdrażanie GPR następuje poprzez działania wielu podmiotów i instytucji, które realizują zadania w sferach: społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej. Kompleksowy charakter GPR powoduje, że jego realizacja musi być stale analizowana przez Zespół ds. Rewitalizacji, przy udziale wiedzy i zaangażowania interesariuszy procesu rewitalizacji w Gminie Myślibórz. Konieczna jest zarówno analiza bieżącej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i szersza ocena skutków i efektów procesu rewitalizacji.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy o rewitalizacji w GPR konieczne jest ustanowienie systemu monitorowania i oceny *Programu*. Celem tego systemu jest stworzenie skutecznego mechanizmu reakcji na przebieg realizacji *Programu* (który może odbiegać od założeń) oraz wprowadzania ewentualnych zmian do *Programu* w trakcie jego realizacji. Ponadto, sprawnie funkcjonujący system monitoringu i oceny GPR pozytywnie przekłada się na sposób zarządzania *Programem*, wzmacnianie poczucia partnerstwa i współwłasności dokumentu wśród interesariuszy, a także na przepływ informacji pomiędzy realizatorami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a osobami i instytucjami zainteresowanymi przebiegiem procesu rewitalizacji w Gminie Myślibórz.

System monitorowania i oceny GPR składa się z dwóch podstawowych elementów. Pierwszym z nich jest monitorowanie postępów realizacji *Programu*, które odbywa się poprzez raportowanie bezpośrednich rezultatów przedsięwzięć i jest prowadzone w odniesieniu do zapisów dotyczących ram finansowych i harmonogramów. Drugim elementem jest natomiast ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów procesu rewitalizacji, które realizowane są poprzez kierunki działań oraz poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Ocena trafności i skuteczności przedsięwzięć rewitalizacyjnych często wymaga rozłożonej w czasie obserwacji, dlatego też ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów GPR jest prowadzona z mniejszą częstotliwością niż monitorowanie bieżących postępów we wdrażaniu *Programu*.

W Gminie Myślibórz monitoring GPR będzie prowadzony w cyklu trzyletnim, a ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów procesu rewitalizacji i ogólnej aktualności *Programu* – raz na 3 lata. Ustalenia w tym zakresie są zgodne z wytycznymi wynikającymi z przepisów ustawy o rewitalizacji.

11.1. Monitorowanie postępów realizacji programu

Monitorowanie postępów realizacji ma na celu bieżące śledzenie wdrażania *Programu*, a w efekcie stworzenie sprawnego systemu realizacji jego najważniejszych postanowień. Wykorzystywanym w tym celu narzędziem będą sporządzane każdego roku raporty dotyczące

stanu realizacji GPR. Prace nad rocznymi raportami będą w możliwie szerokim zakresie opierać się na innych działaniach sprawozdawczych podejmowanych przez Gminę Myślibórz.

Raport sporządzany będzie za rok poprzedni, po przedstawieniu przez Burmistrza Myśliborza rocznego sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Myślibórz. Każdego roku raport roczny będzie następnie przedkładany przez Burmistrza Komitetowi Rewitalizacji.

Podstawowym celem raportu będzie zebranie i usystematyzowanie informacji dotyczących postępów w realizacji GPR. Zostaną one następnie wykorzystane do opracowania *Raportu o stanie Gminy Myślibórz*, który co roku jest sporządzany na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz przedkładany Radzie Miejskiej. Dane zebrane w ramach raportu zostaną również wykorzystane do udziału w obowiązkowym badaniu dotyczącym procesu rewitalizacji w gminach prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny w ramach systemu statystyki publicznej.

Raport obejmie najważniejsze informacje dotyczące postępów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR. Znajdą się w nim odniesienia do ram czasowych oraz finansowych przedsięwzięć, które zostały zidentyfikowane w *Programie*. Jeżeli zajdzie taka potrzeba, w raporcie znajdą się informacje o kolejnych etapach przedsięwzięć. W raporcie będą też dostępne zwięzłe, hasłowe informacje na temat aktualnego statusu realizacji przedsięwzięć (np. „w trakcie realizacji”, „zakończono realizację”).

Ważnym elementem corocznych raportów będzie bieżąca ocena i analiza osiągniętych wskaźników. Poniżej zaprezentowano przykładowy, możliwy do rozbudowania zestaw takich wskaźników. Przy opracowaniu przykładowego zestawu wskaźników wykorzystano informacje zawarte w opisach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych odnośnie do sposobu oceny ich rezultatów. Liczba wskaźników przyporządkowanych do kolejnych celów odzwierciedla też charakter przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które w pierwszej kolejności mają się koncentrować na rozwiązywaniu problemów społecznych na obszarze rewitalizacji. Przy doborze wskaźników uwzględniono też doświadczenia z prac nad wyznaczeniem granic obszaru rewitalizacji w Gminie Myślibórz.

Tabela 5. Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR

Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość bazowa	Miernik osiągnięcia celu (strzałka wskazuje pożądany trend) (2036)
Cel główny: Kompleksowa zmiana obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie integracji społecznej, poprawę warunków funkcjonowania w mieście oraz rozwój funkcjonalnej, dostępnej i przyjaznej środowisku przestrzeni			
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	5151 (2024)	↑
Ludność objęta projektami w ramach GPR	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji	Spadek wartości wskaźnika	146 (2024)	↓
Cel szczegółowy 1. Animowanie i wspieranie integracji społecznej i aktywności obywatelskiej na obszarze rewitalizacji			
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na obszarze rewitalizacji	Spadek wartości wskaźnika	52 (2024)	↓
Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na obszarze rewitalizacji	Spadek wartości wskaźnika	13 (2024)	↓

Liczba wydarzeń integrujących seniorów w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba wydarzeń integrujących osoby młode w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków zamieszkania, poruszania się i korzystania z usług publicznych na obszarze rewitalizacji			
Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba zmodernizowanych budynków i lokali w komunalnym zasobie mieszkaniowym na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Spadek wartości wskaźnika	5 (2024)	↓
Długość zmodernizowanych dróg publicznych na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑

Cel szczegółowy 3. Budowa ekologicznego obszaru rewitalizacji poprzez wykorzystanie jego zasobów przyrodniczych, rozwój terenów zieleni oraz troskę o stan środowiska lokalnego			
Powierzchnia nowo utworzonych lub zrewaloryzowanych terenów zieleni na obszarze rewitalizacji [m²]	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Długość nowo utworzonych dróg dla rowerów na obszarze rewitalizacji [m]	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze ekologicznym	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑

Gwiazdką (*) oznaczono te wskaźniki, których wartość bazowa w roku rozpoczęcia obowiązywania GPR była na poziomie 0, zaś prognozowany wzrost wskaźnika związany będzie z efektami realizacji konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Opracowanie rocznego raportu dotyczącego stanu realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036* będzie spoczywać na Zespole do spraw rewitalizacji, tj. zespole roboczym powołanym przez Burmistrza Myśliborza, przy jednoczesnej wiodącej roli koordynatora tego zespołu, który odpowiadać będzie za zebranie oraz usystematyzowanie niezbędnych dla jego powstania danych i informacji.

11.2. Ocena aktualności i stopnia realizacji programu

Ocena aktualności i stopnia realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036* będzie następować co trzy lata, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Pierwsza ocena zostanie sporządzona w drugiej połowie 2028 r.

W ocenie znajdzie się pogłębiona analiza rocznych raportów o stanie realizacji *Programu*: stopnia osiągnięcia wskaźników, jak i danych dotyczących kosztów oraz harmonogramu wdrażania poszczególnych przedsięwzięć. Dokument ten powinien obejmować ocenę prowadzonego procesu rewitalizacji, tak aby możliwe było sformułowanie wniosków w zakresie trafności i

aktualności treści GPR (np. odnośnie do tego, jak sprawdza się zaplanowany system zarządzania) oraz potrzeby ewentualnych zmian. Zasadne w tym celu będzie wykorzystanie jakościowych metod badawczych. Są to np. spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji z udziałem podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć, wywiady indywidualne i fokusowe z interesariuszami procesu rewitalizacji, spacerzy badawcze itd.

W prowadzonej raz na trzy lata ocenie aktualności i stopnia realizacji GPR planuje się uwzględnić wnioski z badania społecznego, które ma na celu ocenę realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Badanie to zostało ujęte w opisach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do sposobów oceny ich rezultatów. Wnioski z badania, prowadzonego np. w formie ankiet lub wywiadów z mieszkańcami, pozwolą m.in. na ocenę stanu zagospodarowania i użyteczności przestrzeni publicznych, dostępności obiektów użyteczności publicznej, efektów procesu rewitalizacji. Pytania w badaniu społecznym będą powiązane z zakładanymi w GPR sposobami oceny rezultatów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Planuje się także uwzględnienie w badaniu społecznym pytania o poziom zadowolenia mieszkańców z procesu rewitalizacji.

Inne sugerowane elementy oceny aktualności i stopnia realizacji *Programu* to np.: wykaz przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja została zakończona, czy też jest w trakcie lub nie została rozpoczęta; analiza potrzeb i zasobów instytucjonalnych (również po stronie partnerów spoza sektora publicznego) koniecznych do zarządzania procesem rewitalizacji; a także identyfikacja barier i priorytetów w kontekście pozostałych lat wdrażania GPR.

Podobnie jak w przypadku rocznych raportów, za sporządzenie oceny aktualności i stopnia realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036* będzie odpowiedzialny Zespół ds. Rewitalizacji. Ocena będzie przedkładana przez Burmistrza Myśliborza Komitetowi Rewitalizacji. Zadaniem Komitetu będzie m.in. dokonanie oceny, czy w kontekście postępów realizacji GPR i osiągniętych efektów istnieje konieczność jego aktualizacji.

12. ZMIANY ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM PROGRAMU

12.1. Zmiany w uchwałach dotyczących polityki mieszkaniowej gminy

W związku z realizacją postanowień *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036* nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w Uchwale nr XXII/187/2016 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Myślibórz.

12.2. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W związku z realizacją postanowień *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036* nie przewiduje się konieczności ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji.

13. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

13.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy

Na etapie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036 nie obowiązywał plan ogólny, tym samym GPR nie może wskazywać ewentualnych zmian w takim planie. W ramach toczących się prac nad planem ogólnym dopilnowane zostanie zapewnienie spójności między GPR a przyszłym Planem Ogólnym Gminy Myślibórz.

13.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Planowane działania rewitalizacyjne co do zasady nie zmieniają funkcjonalności obszarów, których dotyczą, zatem nie zachodzi konieczność uchwalenia albo zmiany planów zagospodarowania przestrzennego.

13.3. Miejskowy Plan Rewitalizacji

Nie przewiduje się uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

SPIS TABEL

Tabela 1. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle Gminy Myślibórz (2024).....	11
Tabela 2. Wartości wskaźników dotyczących pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w Gminie Myślibórz.....	15
Tabela 3. Wybrane wskaźniki ilustrujące kryzysową sytuację w sferze technicznej na obszarze rewitalizacji w Myśliborzu (2024)	31
Tabela 4. Szacowane koszty realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR.....	80
Tabela 5. Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR	95

SPIS RYCIN

Rycina 1. Granice obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz	13
Rycina 2. Kluczowe obiekty na obszarze rewitalizacji.....	22
Rycina 3. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Myślibórz na lata 2026-2036	90

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wyniki ankiety nt. stanu bezpieczeństwa	19
Wykres 2. Ankieta nt. stosunku do miejsca zamieszkania	20
Wykres 3. Poziom pyłu zawieszonego PM10 na stacji pomiarowej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką w okresie od 01.09.2024 do 01.05.2025.....	27
Wykres 4. Ankieta nt. stanu technicznego budynków	32

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia 1. Wydarzenia organizowane przez OPS Myślibórz.....	16
Fotografia 2. Dni Myśliborza 2024.....	18

ZAŁĄCZNIKI

1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Gminy Myślibórz

